

SOKOL SYDNEY
VĚSTNÍK
AUSTRALIA

KVĚTEN / ČERVEN 2009

EDITA BERNTSEN B.A., LL.B.
SOLICITOR AND ATTORNEY

7 ST PAULS ST, RANDWICK NSW 2031

**ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA
POSKYTUJÚCA SLUŽBY V ROZLIČNÝCH
OBLASTIACH PRÁVA, VRÁTANE
EMIGRAČNÉHO.**

Právnu poradu si môžete zaistiť na:

TEL: (02) 9399 9374 MOB: 0423 056 884

FAX: (02) 9326 6012

EMAIL: eberntsen@optusnet.com.au

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

**Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210**

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

MAGICAL WHITE CHRISTMAS / NEW YEAR TOUR

Experience the grandeur of the Imperial Cities of old Europe

BRATISLAVA- BUDAPEST - ČESKÝ KRUMLOV - PRAGUE - VIENNA

21 Day Luxury Escorted Tour Departs 26 December 09

It is my pleasure to invite you to experience an unforgettable 21 day escorted, luxury tour discovering the Imperial Capital Cities of old Europe - Budapest, Prague, Vienna, Bratislava - and the UNESCO listed Český Krumlov in South Bohemia.

Discover the rich historical background and contemporary culture of each city as well as the enchanting continental countryside. Our tours include detailed sight-seeing trips with expert local guides, breakfast, dinners, entrance fees, tickets to opera, concert, theatre, etc. The tours include everything except lunches! I accompany each group and make sure you have a truly relaxing and stimulating holiday. Each evening we dine at local restaurants, often to the delightful tunes of genuine gypsy music, the harp or jazz.

Our Tours are known for the sophistication and variety of cultural experiences on offer. In Prague, we will attend the stunning **Prague State Opera**. In this 120 year old opera we will enjoy a performance of **Puccini's La Boheme**. Also in Prague we will experience the typically Czech culture with premium tickets to the **Black Theatre** that will amaze and entertain you! In Vienna we will enjoy a world class **Mozart & Strauss** Concert at the historical Kursalon where the Strauss brothers celebrated their greatest triumphs. As an optional extra you will be able to attend the morning mass at the Hofburg chapel and listen to **Vienna Boys Choir**.

We will welcome the **New Year with a Special Gala Dinner** with entertainment and the local traditions at our luxury Spa hotel in Budapest. Here we can re-energise with Spa Treatments. Find out exactly what the Europeans have been raving about for centuries, all in the comfort of your hotel! The hotel is located in the heart of the city on the historic Margaret Island on the river Danube dividing Buda and Pest.. We'll enjoy a spectacular evening **cruise on the Danube** and see the illuminated Budapest in all its glory! You'll be amazed when we visit the Parliament House decorated with **statues of Hungarian kings**.

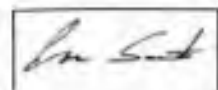
Our tours are personalized - we don't rush, start our sightseeing tours at 10 AM, giving you plenty of time to enjoy the full buffet breakfast. Our leisurely pace includes plenty of free time for individual sightseeing and shopping. As a native of Slovakia I am fluent in the languages of the countries we visit and will take you places that only the locals know about.

This 21 day European Tour is an extraordinary experience at **\$9,995 pp twin share for an all inclusive holiday**. This includes **Return Economy Class Air Fare** with **Emirates, Airport Tax**, 4 & 5 star centrally located hotels, breakfast and dinner daily, comprehensive sightseeing tours, entrance fees, New Year's Eve Gala dinner and entertainment, tickets to Prague Opera & Black Theatre, Concert In Vienna, visit of Budapest Parliament House, Schonbrunn Palace in Vienna, cruise on the Danube, two spa treatments, tipping and portage. Single Room Supplement \$1600.

In Budapest we'll welcome the **New Year** with a **Special Gala Dinner** with entertainment and local traditions and the following day we'll enjoy a **New Year's Day concert**. All this in the comfort of our luxury Spa hotel on the historical Margaret Island located on the river Danube that divides Buda & Pest. Here, you can benefit from the thermal pools and rejuvenate with two Spa Treatments! We'll enjoy the Grand city, including the impressive **Neo Gothic Parliament House** where the Crown Jewels are displayed. In the evening set sail on a **Private cruise** on a spectacular Danube to see Budapest in all its illuminated glory.

To book download the Booking Form from www.europeanspatours.com.au and return with deposit of \$1,000 per person to European Tours.

Please do not hesitate to call me if you would like to know more. I look forward to hearing from you.

Eva Santo
Director/Tour Leader
Eva's European Tours

Contact Details:

Phone: (02) 9449 1786

Mobile: 0419 999 565

Email: eva@spatours.com.au

Nabízím překladatelskou službu na veškeré práce z češtiny do angličtiny
zejména překlady legálních dokladů a v oblasti zpravodajství, beletrie (literatury,
rodinné biografie), zdravotnictví, sportu, médií apod.

Alena Jirásková
Schválená překladatelka NAATI
(National Accreditation Authority for Translators and Interpreters)

+61 409 677 522
czlink@hotmail.com

=====

SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA PRO
PŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET OD ÚNORA DO
LISTOPADU VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21 HODIN.
VOLEJTE RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886
nebo PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765

=====

H. G. Mayer & Co.

METROPOLITAN TAXATION SERVICES (BANKSTOWN) PTY. LIMITED
ACCOUNTANTS & TAXATION CONSULTANTS

Phone: 9707 1833

All Mail to:
P.O. Box 58
Yagoona 2199

Cnr Dutton St, & The Crescent,
Yagoona 2199

Vážená sestro, vážený bratře,

PŘÍSPĚVKY na rok 2009 \$ 25.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky je nutno uhradit do konce ledna 2009. Šek nebo Money Order prosím vystavte na „**Sokol Sydney Ltd**“. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

Příspěvky 2009	\$ 25.00
Příspěvky 2008 (pokud nezaplacené)	\$ (\$ 25.00)
Dar na Věstník	\$
Dar na údržbu Národního domu	\$
Celkem	\$

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 3
Ročník LVII
Kveten/červen 2009

Number 3
Volume LVII
May/June 2009

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

Print Post Approved PP 239732-00003

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

**Pražské povstání v květnu 1945 - barikáda
v Karlově ulici před Křížovnickým náměstím**

OBSAH

<i>Slovo starosty a pokladníka</i>	6
<i>Ohlasy čtenářů</i>	7
<i>Sokolské pluky stráže svobody</i>	8
<i>Den památky obětí komunismu</i>	10
<i>Dopis Generálního konzula</i>	12
<i>In memoriam presidenta Beneše</i>	15
<i>Pět zápasů či bojů E. Beneše</i>	16
<i>Odkaz Edvarda Beneše</i>	17
<i>Myšlenky M.R.Štefaníka</i>	18
<i>Letem světem</i>	18
<i>V dobách bojů o Slovensko</i>	22
<i>Kulaci přišli o život, statky...</i>	24
<i>Krutý rok, na který nezapomenu</i>	25
<i>Iceman Oetzi was attacked twice</i>	28
<i>Žalov</i>	29
<i>Historie vlajky České republiky</i>	29
<i>Mlčení a promlčování</i>	30
<i>Kino Ponrepo</i>	31
<i>Humor</i>	32
<i>Pražské povstání květen 1945</i>	33
<i>V letadle si sedněte do uličky</i>	33
<i>Zloprcek a kumštýři</i>	34
<i>Perly a perličky</i>	36
<i>Léto se ku konci chýlí</i>	39
<i>Z tajů krás české řeči</i>	41
<i>Kronika sametové revoluce</i>	43

VĚSTNÍK

Dvoutměsíčník Sokola Sydney.
Obsah publikovaných článků
nemusí být totožný s názory
redakce. Vyhraujeme si právo
články upravit.

Redakční rada:

B Šindler, P Čermák

Telefon redakce:

02 9981 4765

Email:

petevasyd@hotmail.com

Věstník se též nachází na
internetové stránce

www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:

1.7.2009

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY

Vážení sokolové, sestry, bratři a krajané,

29. března se konala valná hromada naší sokolské jednoty. Nový výbor byl zvolen bez velkých změn, členové Sokola Sydney si zvolili stejné direktory. Musím poděkovat všem členům, za jejich důvěru ve výbor, který minulý rok jednotu vedl. Nevím, kdo jiný by se chtěl o Národní dům starat a dávat svůj volný čas bez žádného osobního zisku. Vyžaduje to mnoho hodin a také nějaké starosti. Musíme být rádi, že ještě mezi námi takoví lidé existují.

Vím, že každý člověk se dá nahradit, ale kým! Musí být spolehlivý a hodný důvěry. Je každá osoba ta samá? Lidé soudí každého podle sebe. Je to pravda nebo ne? Dá se věřit každému, koho známe? Já si myslím, že ne. Mám svoje životní zkušenosti, které prožívám už od svých šestnácti let. Když jsem byl za německé okupace naší drahé vlasti do jejich říše totálně nasazen, už tenkrát jsem začal poznávat, jaké jsem měl kamarády. Ano, i tak zvané kamarády!! Těž jsem to tak poznal, když jsem sloužil v naší československé armádě a potom též v emigraci. A teď to prožívám zde v našem Sokole.

Nazdar Jan Jelínek

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Za převod z jiné měny nám banka účtuje 10.50 australských dolarů. Jen poštovné do zahraničí za ročních 6 čísel nás stojí 24.60 AUD a bude co nevidět opět zvýšené. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník celkem \$910; fond na údržbu Národního domu \$180. Mnoho díky všem dárcům.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2009 BYLY SPLATNÉ DO 31/1/2009**. Někteří členové ještě nezaplatili za rok 2008 a mnozí za rok 2009.

Věstník: předplatné pro nečleny je \$25 na kalendářní rok od 1.1. do 31.12.2009.

Vydání: celkem \$27,601.76 z toho mimořádné byly náklady na generální opravy umývárny a WC \$23,773.09.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1.3.2009 do 30.4.2009:

Tondr A	25	Lukas F	25	Zelina K	50
T&L Prescott	20	Hajdová J Dr	25	Koláček P	10
M&L Merenda	25	Nečas M	10	Šárka B	100
Pomej J	30	Kuldanová M	50	Maříková L	50
Daňková M	25	Šetelíková M	25	Křivánková J	75
Adams K	35	Rosta M	100	Trlifaj J	25
Halaska J	30	Sirucek K	25	Weir J	25
Engelman P	25	Paníková L	25	Brychra O	25
Hrdinová J	50	Gajdošík M	75	Verner M	25
Steklá I	30	Tůma M	50		

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086**.

„SOKOL SYDNEY LTD“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „Money Order“ je teď jediný „Payee“ australským bankám přijatelný. Prosíme použijte jen tento název pro všechny platby.

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

**MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2009 VĚSTNÍK \$25?
MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?**

Valná hromada Sokola Sydney

se konala 29.března 2009 v Národním domě ve Frenchs Forest. Pro funkční období 2008 – 2009 byli zvoleni tito ředitelé, činovníci a členové výboru: **Ředitelé:** Jan Jelínek, starosta, hospodář a držitel licence pro prodej alkoholických nápojů; Edita Berntsenová, místostarostka; Judita Dlasková, jednatelka a matrikářka; Petr Čermák, pokladník; Ray Černý, vzdělavatel a knihovník; Mirek Farský, náčelník; Iva Mašková, náčelnice.

Členové výboru: Jiří Jelínek, Václav Novák, Marta Nováková, Eva Čermáková, Ivana Austerová, Mirka Felbingerová, Petr Foltman.

Representantka canberské pobočky: Zorka Kašpárková.

Ohlasy čtenářů Věstníku

Díky Věstníku

V sydneyjském Věstníku Sokola se často objevují významné články, ale ještě žádný z nich nebyl tak vynikající a aktuální pro nás v exilu (promínte, řeknu raději v emigraci, protože exulanti se obvykle nevracejí do zemí, odkud byli vyhnáni těmi, kteří v té zemi stále vládnou) jako soubor fotografií „fešáckého kriminálu“ na stánce 40. Opravdový sólokapr, který by měl být otištěn ve všech denících i občasnících, kolujících mezi námi. Nevím, kdo snímky pořídil a zda osoba, na snímku hledící na televizi, malovaný hrneček – snad s kafičkem či s čajem – před sebou na stolečku, je opravdu soudkyně – vražednice Brožová – Polednová. Věřila bych tomu, že fešácký kriminál tohoto stylu postavili ve Světlé nad Sázavou kvůli ní. Možná, že si tam budou svůj „trest“ odpykávat i další zasloužilí soudruzi, „oběti našeho nesmířitelného antikomunismu“. Je mi ale jasné, že o soudružku Brožovou se nemusíme bát. Má k dispozici prostorný pokoj s kompletním příslušenstvím, včetně nádherné koupelny s velkou vanou, vedle je zařízená zubní ordinace, široké dvojpostele, ústřední topení, obrázky na stěnách, kytičky na stole i v oknech. Frekventanti komunistických méně vybavených kriminálů se jistě musí při pohledu na tuhle soudružskou péči rozesmát. Jistě i dnešní staříci, umístění v nevyhovujících domovech, které praskají ve švech, musí ocenit jak český stát a jeho politici dbají na humanitu. Bylo by dobře, kdyby redakce Věstníku se k problému vrátila.

Dost zasloužené chvály, nyní kousnu do něčeho dosti trpkého, alespoň pro mne. Letem světem prolétá náš čácký sokolík a přitom letu si otírá letky o druhé sokolíky a také o nesokolíky, kteří také někam směřují. Někdy se ale v letu zakymácíme a tak to, co bylo možná myšleno jako pohlazení křídélkem, zabořilo. Prosím, nikdo nemůže popírat chválu redaktorky Čechoaustralana coby ženy inteligentní, vzdělané, bystré, informované atakdál. Ráda bych ale ujistila všechny čtenáře Věstníku, že tady opravdu nejde o druhou Marcelu Čechovou, což jistě inteligentní vzdělaná, bystrá atakdál Barbara (nikoliv Barbora) ráda každému potvrdí. Marcela Čechová je totiž proti ní stará fyzicky i názorově, loktů neostrých a řeči nediplomatické. Barbaru poznala nejen jako autorku skvostných, graficky upravených článků o tatínkovi, o Bedřichu Smetanovi a vůbec o všech českých velikánech o nichž je třeba psát jen chválu, neboť jinak se nám dostane zatracení stejně jako se ho dostává Hedvičkoví, který si prosím dovolil tvrdit, že Karel IV nemluvil česky. Jaká to nehoráznost, že. Bohužel nikdo ještě Hedvičkovu troufalost nedokázal odrazit historickými fakty, pouze špinavou slinou. Proto Marcela Čechová prohlašuje, že nikdy, tak jako paní Barbara, neobdivovala Gorbačeva ani se neskláněla před velikostí takových národních veličin jako je Karlíček Gotíček a další ex donašeči STB blahé paměti. Co se týče té „upravenosti“, a to nejen grafické, Marcela Čechová prosí čtenáře Věstníku, aby vzali na vědomí, že sama nikdy upravená politicky před komunismem nebyla. Do sydneyjských Novin píše hlavně proto, že ačkoliv jejich pan redaktor neví kam posadit i a kam y, stojí politicky na správné straně a dokáže se i neuctivě zeptat k čemu je tu Generální konzulát, což Čechoaustralánům přirozeně nepřijde ani na mysl. Marcela Čechová tvrdí, že bychom si MĚLI POMÁHAT, nikoliv jen bodat, šfourat, píchat, rýpat a zneuctívat až nakonec dotyčného neznance české řeči ušfouráme, ubodáme, upícháme a otrávíme natolik, že Noviny přestane vydávat. Marcela Čechová miluje českou řeč, ale zase není taková fajnovka (od slova fajnový, že?) aby dala české gramatice přednost před morálkou.

Krásné velikonoční svátky obětavým redaktorům i čtenářům Věstníku přeje

Marcela Čechová Yeppoon Queensland

Moje dojmy z návštěvy Austrálie

Když mě moje kamarádka Jacqueline, s kterou si už několik let dopisují, a její manžel Steve pozvali na návštěvu k nim do Austrálie, měla jsem strach cestovat takovou dálku do cizí země. Uklidňovalo mne, že budu moci mluvit s Jacqueline česky, protože její tatínek pocházel z Moravy. (Bydlel v Sydney a jmenoval se Karel Kamenčák.)

Věřím, že nebyla náhoda, když jsem se ještě v letadle z Vídně dala do řeči s jedním Australanem, jehož tatínek byl taktéž z Moravy. Bylo to tak milé! Ten Australan se jmenuje Patrick a povoláním je pilot. Jeho sestra se jmenuje Michelle a bydlí v Sydney nedaleko od letiště. Patrick mi dal na svou sestru telefonní číslo, abych se na ni mohla obrátit, kdybych něco potřebovala. Říkám si, kdybych nebyla taky Češka jako Patrickův tatínek, třeba by mi to telefonní číslo na svou sestru ani nedal. Každopádně byl ten kousek papírku s telefonním číslem mojí nadějí, když jsem po přistání v Sydney nemohla své australské přátele z Urally mezi tolika lidmi na letišti najít.

Po šťastném shledání s mými hostiteli už jsem se mohla cítit bezpečně. Od té doby jsem mohla po jejich boku poznávat nejen Sydney, ale i Modré hory, Armidale, Tamworth, Glen Innes a samozřejmě městečko Uralla, kde Jacqueline a Steve bydlí. Dýchlá tu na mne svoboda, přátelství a přijetí - zřejmě také duch zdejší země. Vůbec se nedivím, že v Austrálii nalezlo domov tolik uprchlíků ze země nesvobody, kterou ještě před 20 lety naše tehdejší Československá republika byla.

Cítila jsem se u vás příjemně a spokojeně. Bohu díky.

Sylva Bártová Brno

SOKOLSKÉ PLUKY STRÁŽE SVOBODY Jan Waldauf (Pokračování I)
Význačný sokolský pracovník a redaktor „Kanadského Sokola“ bratr Jan Waldauf (autor vynikajících dějin Sokola pod titulem „Malé dějiny – velké myšlenky“) měl tuto přednášku v Torontu v listopadu 2008. Redakce Věstníku ji považuje za natolik závažnou, aby zde byla uveřejněna na pokračování v plném rozsahu. Dnes tedy přinášíme další pokračování.

Vyhlášením Československé republiky nebyla ovšem existence československého státu zajištěna. Jestliže ustavení republiky bylo nadšeně přivítáno českým obyvatelstvem, nebylo tomu tak v oblastech s převážně německým obyvatelstvem. Již 29. října 1918 proklamovali - s odvoláním na Wilsonem vyhlášené právo na sebeurčení národů - vznik tak zvané provincie Deutschböhmen (Německé Čechy). Záhy potom následovaly provincie Sudetenland (Sudetská země), Böhmerwaldgau (Župa Český les), a Deutschsüdmähren (Německá jižní Morava).

A v Rakousku přijal 22. listopadu vídeňský parlament zákon začleňující tato území včetně Novobystřicka, Brněnska, Olomoucka a Jihlavska do nově vyhlášeného státu Německého Rakouska (Deutsch-Österreich). Přímou s tímto státem sousedily ale jen provincie Německá jižní Morava a župa Český les. Další provincie neměly společných hranic s Rakouskem, které proto zahájilo jednání s Německem a žádalo jeho vojenský zákrok proti Československu.

V chaotických poměrech, v nichž se Německo nacházelo, nebyl jeho vojenský zákrok myslitelný; z německého hlediska nebyl ani žádoucí. Za součinnosti čs. dobrovolnických jednotek s pravidelnými vojenskými oddily, jež se v té době pozvolna tvořily, bylo tím čs. vládě umožněno separatistické provincie v průběhu prosince obsadit. Spojenci také nedovolili Rakousku název „Deutsch-Österreich“ (Německé Rakousko) - jméno státu muselo být změněno jen na Österreich (Rakousko).

Druhým velkým problémem bylo Slovensko, kde se 30. října ustavila Slovenská národní rada, která však na rozdíl od pražského národního výboru neměla za sebou národní hnutí ani oblastní národní rady, které by mohly převrat rozšířit po celém území Slovenska. Telegrafní, poštovní a železniční spoje ovládali Maďaři, úřady byly maďarské, slovenskou inteligenci tvořily jen hrstky vlastenců. Neexistovaly žádné jednotky, kterými by Slovenská Národní rada mohla disponovat, a převrat musel být proveden z Prahy.

Národní výbor v Praze jmenoval pro tento úkol 4. listopadu dočasnou slovenskou vládu v čele s Vavro Šrobárem, která okamžitě ustavila doprovodnou jednotku k obsazení Slovenska.

Otázka Slovenska byla ovšem jinak posuzována Maďarskem, jehož vláda v čele s hrabětem Mihályem Károlyim se domnívala, že Maďarsku bude zachována většina území

Uherska, tedy i včetně Slovenska. Došla k tomu v důsledku nejasné formulace 17. článku bělehradského příměří, podle něhož měla maďarská vláda administrativně i vojensky pečovat o chod věcí na Slovensku až do definitivního stanovení hranic mírovou konferencí.

Když 5. listopadu dorazila na Slovensko v Praze jmenovaná dočasná slovenská vláda v čele s Vavrem Šrobárem, usídlila se těsně za hranicemi ve Skalici a její doprovodná jednotka čítající 250 vojáků a četníků, obsadila do 8. listopadu politické okresy Holíč, Malacky a Trnavu. Narazila však na dobře vyzbrojené maďarské jednotky, které poměrně snadno vytlačily 250 ti člennou československou jednotku zpět za hranice. Spolu s ní musela 14. listopadu Šrobárova vláda Slovensko opustit, a tím také zanikla.

Zmateční situace na Slovensku byla komplikována dalšími událostmi. Ve východním Slovensku se utvořila Východoslovenská národní rada, která usilovala o autonomní přičlenění k Maďarsku. Když tento názor neuspěl u místního obyvatelstva, byl 11. prosince učiněn v Košicích pokus pod patronátem maďarské vlády o vyhlášení nezávislé Slovenské lidové republiky s hlavním městem v Prešově. Od podpory tohoto plánu pak ale maďarská vláda sama ustoupila, neboť to komplikovalo její mezinárodní postavení, a Slovenská lidová republika zanikla 30. prosince 1918. Do třetice byla 9. prosince vyhlášena Spišská republika, která však trvala jen několik dnů, když se od ní odvrátila většina německých obyvatel.

Zcela nezávisle na těchto událostech se mezitím vyvíjel jiný příklad chaotické situace na Slovensku. 1. listopadu přijel na břeclavské nádraží čs. náhradní prapor 25. pluku. Po přivítání zástupci města byl požádán o zákrok na udržení pořádku v Holíči, nějakých 6 km od Hodonína, ale na slovenské straně hranic. A tak již 2. listopadu ráno vkročila jednotka 120 mužů, které velel nadporučík Gustav Ripka, jako první vůbec československá vojenská jednotka na území Slovenska. Původně zamýšlená krátká akce na zachování pořádku se však rozšířila na tři měsíce trvající vojenské operace, neboť Ripka, zřejmě schopný důstojník, se nespokojil jen s provedením pořádku v Holíči, ale obsadil se svou jednotkou Gbely, Malacky a 8. listopadu vstoupil do Devínského Jazera. Více si však početně slabá jednotka nemohla dovolit a proto využil návrhu maďarského bratislavského vojenského velitele a dojednal s ním demarkační čáru, která přetrvala až do ledna 1919.

Potíže nastaly také s Polskem na Těšínsku. Čs. vláda zaslala v lednu 1919 polské vládě memorandum ohlašující vojenský vstup na Těšínsko, který byl zahájen 21. ledna. V jeho důsledku došlo k tzv. sedmidenní válce, při které byl čs. jednotkami 27. ledna dobyt Těšín. Boje tohoto konfliktu s Polskem byly pak definitivně ukončeny 30. ledna 1919.

V těchto neustálených, nepřehledných chaotických poměrech se tedy ustavovaly sokolské pluky Stráže svobody. Jak již uvedeno, účast sokolů na stabilizaci v nově vzniklém státě se projevila hned v prvních převratových dnech ustavením sokolských Národních stráží, které ukončily činnost 18. prosince.

K další sokolské účasti došlo ve třech základních skupinách, kterými byly:

1. samostatné sokolské setniny, ustavené v listopadu 1918
2. jednotky ustavené za sokolské mobilizace v červnu 1919
3. čtyři pluky již zmíněné Stráže svobody vznikající v listopadu 1918

Následující přehled je stručným popisem jejich činnosti.

Samostatné sokolské setniny byly dobrovolnické jednotky ustavené koncem roku 1918 z iniciativy místních sokolských činovníků buď jimi přímo organizované, nebo ustavené na jejich žádost. Jejich příslušníky byli dobrovolníci – demobilizovaní vojáci a vojenskou službou povinni muži a jejich hlavním posláním byla pomoc při obsazování Slovenska. Protože princip, na kterém byly setniny organizovány, odpovídal spíše systému milic, vznášel do jisté míry chaos do tvoření vojenských jednotek, a proto bylo jejich nezávislé působení dovoleno jen do února 1919. Poté byly soustředěny do 2. dobrovolnického pluku čs. armády.

Celkem bylo utvořeno sedm těchto samostatných sokolských setnin:

První, Železnobrodská setnina, ustavená na začátku listopadu 1918, měla 93 mužů, 2 důstojníky, 2 kulometry. Byla nasazena v boji proti maďarským jednotkám na Slovensku na trati Vrútky – Ružomberok – Liptovský sv. Mikuláš – Králova Lehota a pak na Podkarpatské Rusi.

Druhá setnina - První Kladenská, byla ustavena v listopadu 1918, měla 200 mužů, 5 důstojníků, 4 kulometry. Byla nasazena na Slovensku, kde přešla až na maďarské území a sváděla těžké boje u Siroku a u řeky Slané.

Třetí setnina - Druhá Kladenská, byla ustavena v prosinci 1918 a měla obdobně jako první Kladenská setnina 200 mužů, pět důstojníků, 4 kulometry a účastnila se rovněž bojů v Maďarsku u Siroku a na řece Slané.

Čtvrtá, Hanácká setnina, vznikla 1. listopadu, měla 100 mužů a 2 důstojníky. Po nasazení na Slovensko vytlačila maďarské oddíly ze Senice a Bolerázu za účinné podpory kulometry ozbrojené lokomotivy. V těžkých bojích u Trnavy padlo 8 mužů setniny a 31 mužů bylo zraněno.

Pátá, Moravsko-ostravská setnina ustavená na začátku listopadu 1918, měla 130 mužů, 2 kulometry. Obsazením silnice vedoucí z Turzovky zamezila pronikání maďarských jednotek na Moravu. Po nasazení na Slovensko se účastnila bojů u Žiliny, později u obce Jálny. Setnina utrpěla ztrátu 3 mrtvých a 12 raněných.

Šestá, Nymburská setnina ustavena v polovině listopadu 1918, měla 130 mužů, 4 důstojníky, 2 kulometry. V bojích u Vrbové a u Komjatic zajala 35 maďarských vojáků a 4 důstojníky a ukořistila 5 kulometů. Účastnila se také bojů ve východním Slovensku o Michalany a u Belapatfálvy v Maďarsku.

Sedmá, setnina Sokolské župy Podkrkonošské, vznikla v listopadu 1918. Měla 214 mužů a 4 důstojníky. Na Slovensku se účastnila bojů o Trnavu, kde ukořistila 18 kulometů, z nichž jí bylo sedm ponecháno. Další boje sváděla na trati Galanta-Sereď, u Spiše pak také s polskými jednotkami. Účastnila se také bojů u Levice, o Michalany a u Belapatfálvy v Maďarsku. Ukořistila na tisíc pušek, 14 kulometů, půl vagonu munice a jiný válečný materiál, který se Maďarům při ústupu nepodařilo vyvézt. Utrpěla ztrátu 9 padlých a 58 zraněných. (Pokračování)

27. červen je od roku 2004 Dnem památky obětí komunistického režimu

Martina Lustigová radio.cz 27.6.2006

Proč právě 27. červen? Únorovým pučem se v roce 1948 dostávají k moci komunisté. Následují dlouhá desetiletí nesvobody. Pokračuje místopředseda Konfederace politických vězňů Mirko Šťastný: *"V té době byli demokraté potlačováni, zavíráni, mučeni a popravováni. Celý národ se dostal pod krvavou rudou hvězdu. My jsme svoji demokracii vybudovali na ideách prezidentů Masaryka a Beneše a s takovým terorem, který nastolil Gottwald a jeho spolupracovníci, jsme nemohli nikdy souhlasit. 27. červen je proto dnem politických vězňů, protože v ten den byla zavražděna dr. Milada Horáková a její tři spolupracovníci."*

Milada Horáková

Postava Milady Horákové se stala jakýmsi symbolem politických procesů 50. let. Podle historika Michala Pehra je Milada Horáková obrazem tragédie českého národa ve 20. století: *"Milada Horáková, národně-socialistická poslankyně, byla ženou, která pro svoje postoje trpěla už za nacismu. Jenom shodou šťastných okolností se jí podařilo to utrpení v nacistických koncentračních táborech přežít. Po válce se potom v rámci národně-socialistické strany podílela na obnově Československa a na budování nové Československé republiky. A tato žena byla potom pro své názory, pro své přesvědčení, pro obhajobu demokratických ideálů popravena komunisty. Ona na rozdíl od jiných své názory prosazovala i nadále. I po únoru 1948 se snažila o nějakou politiku, o nějakou činnost, která samozřejmě byla komunistům trnem v oku. A prostřednictvím tohoto procesu se rozhodli také zastrašit československou veřejnost."*

Miladu Horákovou ve vyšetřovací vazbě krutě mučili. Psychické a fyzické strádání jí podlomilo zdraví, ale i při procesu měla dost odvahy, aby své myšlenky hájila:

"Počítala jste s tím, že v případě války bude možná zasažena i Praha?"

"V každém případě, je-li válka, musíme počítat se zasažením všech cílů."

"Ano, zasažení cílů. Mezi nimi i Prahu?"

"Přirozeně, musíme počítat se zasažením všech cílů..."
"Paní obžalovaná, máte šestnáctiletou dceru. Je v Praze?"
"Ano."
"Děkuji, to je vše."

Proti vynesení rozsudku smrti nad Miladou Horákovou protestoval celý svět. Telegram tehdejšímu komunistickému prezidentu Gottwaldovi poslal i nositel Nobelovy ceny Albert Einstein. Komunistický režim s popravou pospíchal a vykonal ji brzy ráno, 27. června 1950 v 5 hodin a 38 minut. Horáková byla čtvrtá na řadě poté, co kat připravil o život další tři odsouzené ve stejném procesu: Závaše Kalandru, Oldřicha Pecla a Jana Buchala. I po popravě Milady Horákové pokračovaly další politické procesy, nejdříve proti nekomunistům, pak se obrátily i do komunistických řad.

Jak připomíná historik Michal Pehr, formy perzekuce byly po roce 1948 různé: "Komunistický režim si vytvořil poměrně velmi dobře propracovaný systém perzekuce, který, řekněme, začínal v tom, že lidé byli kádrováni, lidem bylo přisuzováno, co smí studovat, co nesmí studovat, lidem bylo zabraňováno cestovat, atd. To byly drobné formy perzekuce. Pak byly formy vězení, pronásledování, uvěznění v táborech nucených prací, oddíly PTP, práce v uranových dolech, ... Těch forem násilí byla celá řada."

Český *dialog* Czech *Dialogue*

Nezávislý kulturně politický dvouměsíčník vychází již od roku 1990, tedy devatenáctým rokem. Je zaměřen na udržování kontaktů se zahraničními Čechy. Jeho záměrem bylo zrušit uměle vytvořenou bariéru mezi lidmi TADY a TAM, tedy mezi těmi, kteří zůstali v Československu a mezi těmi, kteří odešli do exilu.

Za osmnáct let jeho existence se podařilo vytvořit periodikum s takovými články a názory, které v jiných časopisech nenajdete. Velká část čtenářů je také z České republiky; zajímá se o osudy i aktivity Čechů žijících v nejrůznějších koutech naší planety, ať už jsou to USA, Kanada, Austrálie, většina evropských států, ale i Argentina, Brazílie, Nový Zéland, Jihoafrická republika a další země. Vydavatelem časopisu je občanské sdružení Mezinárodní český klub a šéfredaktorkou Eva Strížovská.

Do časopisu přispívají autoři z ČR i ze zahraničí: historička Jana Volfová (ČR), Martin Mejstřík (ČR), spisovatel Ota Ulč (USA), Barbara Semenov (Austrálie), Michaela Swinkels (Belgie), Věra a Karel Pokorných (Holandsko), Blanka Kubešová (Švýcarsko), Jitka Vykopalová (Švédsko), Václav Židek (Německo) aj. Naším autorem byl také spisovatel Jan Beneš, který už bohužel není mezi námi.

Kromě politických, kulturních a historických článků obsahuje mnoho názorů v příspěvcích a dopisech čtenářů. Vzhledem k tomu, že někteří mladší čtenáři v zahraničí mají potíže se čtením v českém jazyce, obsahuje časopis také anglické překlady vybraných článků.

Napište nám. A nezapomeňte si napsat o informace o oblíbeném **Českém kalendáři** – knížce, která přináší spoustu milého čtení.

Objednávky můžete adresovat přímo na: Český dialog, Sokolovská 179, 190 00 Praha 9; tel. 420 266 311 241 (dopoledne), fax 420 222 221 344, mobil 420 739 091 057, e-mail: strizovska@seznam.cz, m.fialkova@centrum.cz nebo kontaktovat naši milou zástupkyni v Austrálii: Jana Ruzicka, 82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431, e-mail: Ruzickajana@yahoo.com.au

OBJEDNEJTE SI, POMŮŽETE UDRŽET OJEDINĚLÝ ČASOPIS

MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?

EU2009.CZČeské předsednictví
v Radě EUCzech Presidency
of the Council of the EUPrésidence tchèque
du Conseil de l'UE

2009

GENERÁLNÍ KONZULÁT ČESKÉ REPUBLIKY V SYDNEY169 Military Road, Dover Heights NSW 2030, fax: 02 9371 9635, telephone: 02 9371 0860
e-mail:sydney@embassy.mzv.cz, website:www.mzv.cz/sydney

Č.j.: 1270/2009 Sydney

V Sydney dne 1. dubna 2009

Vážení krajané,

rádi bychom Vás informovali o **Mezinárodním krajauském festivalu**, jehož třetí ročník se bude konat ve dnech 16. až 20. září 2009 v Praze. Organizátorem festivalu je Občanské sdružení Sedm paprsků; spolupořadatelé Stálá komise Senátu České republiky pro krajany žijící v zahraničí, dále Folklorní sdružení ČR a Středočeský kraj.

Pořadatel zve krajany k účasti na festivalovou přehlídku pěveckého a tanečního umění. Součástí festivalu bude rovněž výstava fotografií a artefaktů připomínající život prvních přesídlenců. Vítány jsou tedy i Vaše fotografie z rodinných alb a další památky z života Vaší krajauské obce. Účastníci festivalu se budou moci zúčastnit mnoha výletů a exkurzí, prohlédnout si expozici nazvanou Středočeský kraj – srdce Evropy, zhlédnout přehlídku dokumentárních filmů o krajaanech v zahraničí, společně ochutnat tradiční českou kuchyni a v neposlední řadě se připravuje setkání se zajímavými osobnostmi kulturního a politického života České republiky. Po skončení festivalu bude možné si zakoupit záznam festivalové přehlídky na DVD nosičích. Účinkující krajauské spolky mají zajištěné ubytování po dobu trvání festivalu.

Vyplněné přihlášky (formulář naleznete na <http://www.sevenrays.cz/kfest2009.htm>) je potřebné zaslat **do 20. června 2009** na adresu: *Občanské sdružení Sedm paprsků, Spořická 328, 184 00 Praha 8, Česká Republika* nebo faxem na číslo + 420 233 543 760, nebo emailem na adresu info@sevenrays.cz Detailní informace jsou k dispozici na webových stránkách občanského sdružení Sedm paprsků www.sevenrays.cz.

Prosíme Vás tímto, abyste tuto informaci zveřejnili ve svých časopisech a na webových stránkách. Děkujeme za spolupráci.

Se srdečným pozdravem

Vít Kolář
generální konzul

Č.j.: 1271/2009 Sydney

1. dubna 2009 v Sydney

Vážení krajané, vážení čeští občané,

v červnu letošního roku proběhnou v zemích Evropské Unie volby do Evropského parlamentu. Čeští občané tak budou mít historicky podruhé možnost vybrat zástupce naší země v tomto shromáždění.

Zákon sice neumožňuje účastnit se těchto voleb v zahraničí a volit na zastupitelských úřadech či korespondenčně, ale mnozí z Vás v červnu do České republiky zavítají a možnost hlasovat tak mají! Hlasovat se bude 5. června od 14.00 hodin do 22.00 hodin a 6. června od 8.00 do 14:00 hodin. Dovolím si vzhledem k podmínkám hlasování upozornit, aby každý, kdo má zájem se voleb účastnit, kontaktoval Generální konzulát ČR v Sydney.

Podmínky pro hlasování a podmínky získání voličského průkazu rovněž naleznete na webových stránkách www.mzv.cz/sydney nebo získáte na telefonním čísle 02 9371 0479.

Se srdečným pozdravem

Mgr. Vít Kolář
generální konzul

Vážení krajané,

obracím se na Vás v době, kdy v České republice slavíme návrat jara, v době Velikonočních svátků. Přestože Velikonoce v Austrálii jsou tak jiné ve srovnání s tím, co známe z domova, jsem přesvědčen, že tyto svátky a s nimi spojené tradice a zvyky zachovává řada českých krajanů. Vím z osobní zkušenosti, že sehnat zde vhodné proutky na pomlázku je úkol velice obtížný, ale nikoli nespelnitelný, a že i bez českých barev lze vytvořit krásná velikonoční vajíčka nebo dokonce kraslice. Moc si vážím těch, kteří tyto tradice udržují i přes obrovskou vzdálenost od rodné země. Velikonoce jsou důležitým křesťanským svátkem a právě v tomto období je citelná nepřítomnost českého duchovního v Austrálii. Je to už rok, co odešel páter Šimek a přes úsilí mnohých z nás za něj náhrada zatím nepřišla. Podle posledních informací však svítá naděje, že se věřící v letošním roce nového pátera dočkají.

Dovolte mi, abych připomenutím Velikonoc využil příležitost ke sdělení několika novinek a praktických informací.

V úvodu chci poděkovat především našim studentům a sydneyjským krajanům za účast na akcích pořádaných konzulátem u příležitosti předsednictví ČR v Radě EU. Velký ohlas sklídila jak výstava grafiků Studia Najbrt, tak filmový festival. Film Davida Ondříčka Samotáři promítaný v letním kině na Bondi Beach dokonce přitáhl rekordní počet návštěvníků.

Předsednictví ČR v EU ovšem vedle kulturní prezentace využil Generální konzulát také k jednání s australskými orgány ve věci uznávání českých řidičských průkazů. Je potěšitelné, že místní úřady během vyjednávání přiznaly, že stav, kdy jsou řidičáky tzv. starých členských zemí Unie uznávány a řidičáky nováčků nikoli, je neudržitelný. Věřím, že spolu s delegací Evropské komise se podaří tuto otázku spravedlivě vyřešit a odstranit dosavadní diskriminaci.

V oblasti konzulární chci upozornit na to, že Generální konzulát opět přijímá žádosti o vystavení českého pasu. Novinkou je, že do cestovního dokladu přibyly další digitální údaje, a to otisky prstů. Rovněž je znovu v provozu rozšířený systém Check-point, který umožňuje získat na konzulátu obratem např. výpis z katastru nemovitostí, výpis z rejstříku trestů či podat žádost o živnostenský list.

Další dobrou zprávou budiž zájem České televize vysílat zprávy v češtině na kanálu SBS. Generální ředitel ČT, který navštívil Austrálii, jednal s vedením televize SBS o možnostech spolupráce. Australská televize vyjádřila velký zájem o českou dramatickou tvorbu a dokumenty a jednání o možnosti zařazení českého zpravodajství budou pokračovat.

Na konci měsíce dubna navštíví Austrálii biskup Petr Esterka. Mši svatou bude sloužit 25. dubna v Canbere, 26. dubna v Sydney, 2. května v Adelaide a 3. května v Melbourne.

Rád bych také upozornil na volby do Evropského parlamentu. Krajané, kteří budou pobývat 5. a 6. června v České republice a mají zájem volit, naleznou veškeré informace na webových stránkách konzulátu (www.mzv.cz/sydney). Vzhledem k tomu, že není možné volit v zahraničí a vzhledem k odlišnostem proti volbám všeobecným, doporučuji každému, aby v případě zájmu hlasovat kontaktoval GK v Sydney.

Vážení krajané, přeji Vám přejemné a klidné svátky Velikonoční a těším se na další setkání s Vámi!

Srdečně Váš

Vít Kolář

generální konzul

SPORTOVNÍ SOBOTA V SOKOLE

PRO VELKÝ ÚSPĚCH SE OPĚT POŘÁDÁ 30. KVĚTNA (MAY) 2009

PODROBNOSTI NA STRANĚ 28

Community Partners Program - CPP

Spojujeme komunitu se službami

Polské centrum poradenství a sociální pomoci obdrželo roční grant v rámci programu Community Partners Program (CPP).

Program je zaměřený na starší členy východoevropských komunit.

Hlavní cíle programu CPP:

- pomoc starším Australanům východoevropského původu a jejich pečovatelům v přístupu ke komunitě a k rezidenčním pečovatelským službám, jakými jsou například, balíčky služeb péče o starší lidi Community Aged Care Packages (CACPs), týmy určení potřeb péče Aged Care Assessment Teams (ACATs), zařízení rezidenční péče (hostels nebo nursing homes)
- podpora hlavních poskytovatelů péče v poskytování kulturně i jazykově vhodné péče klientům východoevropského původu

Pracovník programu CPP poskytne informace o dostupných službách a může pomoci napsat doporučení. V rámci programu CPP budou také pořádány informační setkání s cílovými komunitami a poskytovány informace prostřednictvím komunitního média.

Pracovník programu CPP může poskytnout hlavním poskytovatelům péče informace o kultuře a tradicích české komunity a o strategiích organizace kulturně vhodných aktivit pro klienty. Může také zorganizovat informační setkání se zaměstnanci.

Polské centrum poradenství a sociální pomoci připravuje příručku českých kulturních zvyklostí, jež bude pro poskytovatele péče k dostání na požádání za minimální poplatek.

Pro bližší informace kontaktujte pracovníci programu CPP:

**Pondělí – Pátek
9:00 – 16:30**

(02) 9716 0554 nebo (02) 9716 0036

e-mail: cpp@polishwelfare.org.au

IN MEMORIAM PRESIDENTA BENEŠE Štěpán Skřivánek

T.G.Masarykovi bývá doma v republice projevována všeobecně dnes bezvýhradná úcta a obdiv. President Beneš je sice uznáván jako jeden z hlavních strůjců odboje proti Rakousku a jako jeden z budovatelů první demokratické Československé republiky, ale pokud se týče údobí od mnichovské konference až do jeho úmrtí v roce 1948, panuje mezi Čechy rozkol. Zatímco narozeniny prvního československého presidenta bývaly okázale oslavovány za první republiky a oslavují je, třebaže daleko méně okázale, i čeští sameťáci, květnového výročí narozenin druhého československého presidenta se vzpomínává dnes jen vskutku ojedinele. Důvodů k této vyložené neokázalosti bude pěkná řádka. Měl a má celé zástupy nepřátel již za první republiky a natož dnes! Nepřátele, a to zavilé nepřátele, měl ovšem i Masaryk. Ještě za rakouské éry před první světovou válkou jako universitní profesor, jako statečný leč nepopulární bojovník proti nepravosti „rukopisů“, jako obhájce Hilsnera krivě nařčeného z rituální vraždy a vůbec prostě i jen jako přesvědčený a důsledný demokrat a člověk. Který se v zájmu pravdy nerozpakoval bourat národní modly. Teprve světová válka a jeho úspěšné vedení zahraničního odboje proti Rakousku z něho učinily národního hrdinu. Ale i jako President Osvoboditel měl i doma nepřátel jen což! Postavil se proti němu jeho dřívější odbojový spolupracovník Karel Kramář, brojili proti němu komunisté, čeští fašisté, jeden z „mužů osmadvacátého října! Jiří Stříbrný a jeho strana Národního sjednocení – nepřátel měl rozhodně dost a dost. Zhruba vzato, nepřátelé presidenta Masaryka byli i odpůrci presidenta Edvarda Beneše.

Náš druhý president se narodil v květnu roku 1884 jako jeden z mnoha dětí malému domkáři v západočeských Kožlanech na Rakovnicku, vlastní pílí vystudoval a ocitl se ještě před vypuknutím první světové války na jistou dobu v Paříži. Žil i jistou dobu v Berlíně a ve francouzském Dijonu získal doktorát práv. Ve Francii se také seznámil s dvěma českými děvčaty, z jedním z nichž, s Hanou, se nakonec i oženil. Byla z bohaté rodiny a byly to i její peníze, které pomohly nakonec financovat Masarykův odboj proti Rakousku. Beneš odjel z Prahy za Masarykem do Francie v roce 1915, když se mu podařilo uniknout habsburské policii takřka sotva minutu před dvanáctou. Zatímco Masaryk rozbil svůj hlavní stan v Británii, Beneš – znalý Paříže z dob studií – zůstal ve Francii. Když se k nim později připojil Štefánik, vytvořili vzájemně se ideálně doplňující trio. Masaryk, o generaci starší a někdejší universitní profesor, udával rámcový koncept československého odboje, Beneš za vydatné pomoci vědce, letce a francouzského generála Štefánika s neúnavnou pílí Masaryka ze všech sil doplňoval a lze i dnes konstatovat, že mezi učitelem Masarykem a žákem Benešem nikdy nedošlo k zásadním rozepřím. Masaryk později často s nemalým obdivem potvrzoval, že Beneš dovedl jednat tak jakoby četl jeho myšlenky.

Po skončení války se stal Edvard Beneš prvním československým ministrem zahraničních věcí a zůstal jím až do svého zvolení druhým presidentem republiky po Masarykově abdikaci v roce 1935. V prvních letech poválečných dlouho pracoval jak zástupce československých zájmů hlavně na mírových konferencích ve Francii bylo především jeho zásluhou, že spojenci po dlouhých vojenských šarvátkách a diplomatických rozepřích nakonec nařídili zdráhajícím se Maďarům Slovensko vyklidit a vydat Československu. Není vyloučením, že nebýt Benešova včasného zásahu zůstalo Slovensko zapomenutou maďarskou kolonií pod titulem Horní Uhry. Za to se později Hlinkovi gardisté a Tisovi klerofašisté Benešovi odvděčili osočováním a nakonec i zradou. Po skončení mírových jednání a po ustavení Společnosti národů se Edvard Beneš stal na delší dobu i jejím předsedou a snad více než kdo jiný usiloval o zavedení sankcí proti Mussoliniho Itálii a jejího vojenského tažení proti Habeši. Vystupoval rázně i proti Hitlerovým nacistům deroucím se v Berlíně k moci a především jeho přičiněním získalo Československo spojeneckou smlouvu s Francií a v polovině třicátých let i přátelskou smlouvu se Sovětským svazem - a to v době, kdy německá hrozba vháněla i naši republiku do zvýšeného zbrojení. Bylo hlavně i Benešovou zásluhou, že naše republika též uzavřela tak zvanou Malou dohodu s Jugoslavií a Rumunskem jako obranný pakt především proti rozpínavému Maďarsku projevujícím ne-skrývané sympatie Hitlerovu Německu.

Do poslední chvíle odolávalo demokratické Československo německému nátlaku. Stalo se útočištěm desetitisíců uprchlíků z nacistického Německa a později i z okupovaného Rakouska a Benešovo Československo zůstalo ostrovem svobody uprostřed zfašizované Střední Evropy. Pak ovšem došlo ve spojenecké Francii k radikálnímu obratu a v Británii se stal ministerským předsedou naivní ignorant Neville Chamberlain. Francouzský ministerský předseda Daladier a Neville Chamberlain nakonec

v Mnichově sedli na vějičku Hitlerovi a Beneše hanebně zradili. Československu svým zrádným chováním de facto vrazili do zad dýku – a to za všeobecné bouřlivé aklamace jášající mirácké Evropy.

Mnichov zasadil Edvardu Benešovi mocnou ránu, z níž se vlastně nikdy nedovedl vzpamatovat. Brzy po Mnichově jako prezident Československa abdikoval a odebral se s manželkou Hanou do Anglie a záhy na to jako universitní profesor do Spojených Států. Po okupaci Čech a Moravy a po proradném zřízení prohitlerovského Slovenského štátu se už rozjasnilo i západoevropským tupcům, že válka s Německem bude nevyhnutelná a brzy po napadení až příliš pozdě procitnuvšího Polska Wehrmachtem přesídlil Beneš do Londýna, kde se postavil do čela československé vlády v exilu. Británie se i v prvních letech druhé světové války zdráhala odvolat mnichovský diktát a zneuznat připojení Sudet k Německu. To nemohlo nepůsobit na Beneše jinak než jako pokračování mnichovské naivity a teprve jeho cesta do Moskvy přiměla britskou vládu Mnichov jakž takž odčinit. Británie prakticky Beneše tlačila do náručí Stalina.

Poslední léta presidenta Beneše nebyla jistě léty blahovolného dožívání. Tiha mnichovské kapitulace a pocit sevření v sovětské pasti nebyly jistě ranami lehkou snášenými. Zdali měl či neměl Beneš dát za Mnichova povel k obraně – a to jak proti vůli a příkazu zrádné Francie a Británie tak s ohledem či spíše bez ohledu na znacizovanou německou menšinu tříapůl milionů duší a také bez ohledu na hrozící zradu Slovenska - snad jednou rozhodnou dějiny. Dnes najdeme zastánce obou Benešových alternativ, dát povel k obraněmu boji proti Německu nebo přijmout „radu“ spojenců a kapitulovat. Zdali měl či neměl Beneš dobrovolně vstrčit hlavu Československa do sovětské ohlávky je dalším předmětem diskuse o tom co měl a co neměl muž v jeho situaci učinit. Odvrátit tvář od Kremlu znamenalo bezodkladné podmanění Prahy Moskvě ihned od roku 1945. Beneš, jsa si dobře vědom nebezpečí z příklonu k Sovětskému svazu, pravděpodobně doufal, že jeho přítomnost na Hradčanech bude s to zmírnit dopad nemilosrdných ran z Východu ale nutno i uvážit, že už na Jaltě západní spojenci se nijak neostýchali Stalinovi Československo přiškrtnout, ať ono samo či Beneš bude chtít či nikoli, tak jako Moskvě „přidělili“ Polsko přes všechno jeho zdráhání. Konečně Sovětská armáda už v dobách rozhodování stála před branami Střední Evropy, Beneš Nebeneš...

Ať už kdo zastává jakýkoliv názor na Benešovu Mnichovskou kapitulaci a na jeho – jak se ukázalo – mylný názor na vývoj demokracie v Sovětském Svazu, nelze Edvardu Benešovi upřít, že neúnavně pracoval pro Československo a věnoval svojí zemi vlastně svůj celý život svůj. Nebylo samo sebou, že požíval i bezmeznou důvěru svého učitele a vzoru – presidenta Masaryka.

Pět zápasů či bojů prezidenta Edvarda Beneše.

Prof. Jaromír Procházka, historik Sokolský vzdělavatel 3/2008

Brněnští občané, ještě žijící letci II. světové války, se obrátili na primátora města Brna s návrhem postavit sochu druhého československého prezidenta Edvarda Beneše, jejich někdejšího vrchního velitele. S obdobnou iniciativou přišla Česká obec legionářská v Českých Budějovicích. Jak vidno, v obou případech se ozvaly námitky: „Nepanuje zcela jednotný názor na historický odkaz Edvarda Beneše“.

Vskutku, ve svých pěti životních zápasech třikrát zvítězil a dvakrát podlehl, a vždy vedle stoupenců měl odpůrce. **O prvním boji** Tomáš Masaryk řekl: „Bez Beneše bychom republiku neměli“. **Druhý zápas** vrcholil dramatickou prezidentskou volbou v roce 1935. Šlo v ní o to, zda má Československo nadále odmítat podříditi se Hitlerově politice nebo naopak, stejně jako tehdejší polská a jugoslávská vláda, hledět si to u Hitlera vyžehlit.

Ve třetím Benešově boji, 26. 9.1938, Hitler v berlínském Sportpalastu řval: „Nyní proti sobě stojí dva muži – tam je pan Beneš a tu jsem já“. A dav skandoval: Krvavý pes Beneš"! Všimněme si: nacisté v Německu i v Československu – sudetoněmečtí henleinovci – nenáviděli Beneše pro jeho politiku kolektivní bezpečnosti, jako obrany proti Hitlerově agresii. Proti uskutečňování této politiky a pro dohodu s Hitlerem ve shodě s politikou usmířování britské a francouzské vlády byli tehdy československý premiér Milan Hodža, ministři národní obrany Machník, vnitra Josef Černý, předseda

agrárníků, nejsilnější politické strany Josef Beran a zejména muž číslo jedna československé ekonomiky, generální ředitel Živnobanky Jaroslav Preis.

Kampaň po mnichovském diktátě udělala z Beneše obětího beránka tvrzením, že zavínil katastrofu odmítáním dohody s Hitlerem. Komunisté po únorovém zvratu 1948 jej naopak vinili z kapitulantství. Beneš však místo izolované války ustoupil, aby v boji proti Hitlerovi pokračoval. Dne 16. března 1939 ve svém prohlášení vládám USA, Velké Británie, Francie a Sovětského svazu vyjádřil to, oč šlo druhému československému odboji: „Češi a Slováci se nesmíří se zánikem svého státu“.

Tím začal jeho čtvrtý boj. Na rozdíl od mnoha tehdejších politiků věděl od počátku, že demokracie v Československu a ve střední Evropě vůbec, závisí na spolupráci spojenců na západě i východě. Proto jel v roce 1943 do Moskvy, kde uzavřel smlouvu nejen o spojení, ale také o nevměšování do vnitřních věcí. To se již tolik nepřipomíná. Zejména se neuvazuje o druhé možnosti, která existovala. Tou byla hrozba, že totiž Beneš zůstane v Londýně a do Prahy přijede z Moskvy Gottwaldova loutka, třeba prezident Zdeněk Nejedlý. A tím bude nastolena diktatura sovětského typu s tříletým předstihem.

Dne 12. května 1945 se na své triumfální cestě z Košic do Prahy Beneš zastavil v Brně. Prezidentův tajemník, Prokop Drtina, popisuje: „Tím, že jsem jel bezprostředně s prezidentovým vozem, viděl jsem do všech podrobností, jak české Brno vítá svého zachránce a osvoboditele. Bylo to tak prosté ve své spontánnosti, že se to vymykalo všemu očekávání a všem představám ... V životě jsem neviděl tolik rozesmátých obličejů smáčených současně slzami štěstí i nervového uvolnění po přestálých mukách dlouhých let nacistického teroru a hrůzy. Tak rozpoutané davové štěstí omamující svým uvolněným projevem ve své bezprostřednosti jsem nezažil a neviděl nikdy předtím ani potom. Jsem si jist, že se takto mohlo projevit bez kontroly a zábran jen po takových krutostech a hrůzách, jakými prošel český národ a zvláště brněnský lid za německé hrůzovlády Hitlerovy Třetí říše... Viděl jsem, že dr. Beneš sám je nadmíru vzrušen tím, čeho byl svědkem. Zřejmě takové uvítání nečekal. Jak jsem řekl, to si nikdo nemohl představit. (Prokop Drtina: Československo, můj osud, Praha 1992, II.2 s.55)

Drtina nepřeháněl. Stál jsem tehdy na Dominikánském náměstí. Najednou bylo vidět, jak davy na náměstí Svobody ožily, mávají na pozdrav. Auta jela velmi pomalu, napětí se zvyšovalo, až nakonec lidé propukli v jásot dříve, než konvoj dojel na náměstí. Jakmile zajel do nádvoří radnice, jásot přešel do volání: „Ať žije prezident Beneš!“ Bylo to mohutné, neutuchající: „My chceme pana prezidenta! Víťáme pana prezidenta v českém Brně!“

Když jej na balkonu Nové radnice předseda Revolučního národního výboru Matula pozdravil slovy: „Pane prezidente, já to řeknu prostě po moravsky: My vás máme rádi“, začalo celé náměstí opakovat znovu a znovu: „My vás máme rádi“ ! Uvítání v Brně mělo svůj význam. V zemi s Rudou armádou hlas pro Beneše byl hlasem pro demokracii.

Pátý boj Beneš prohrál. Stalin opovrhl „dobrou vůlí, která se nahromadila v Británii a v USA za války“. Místo toho „zabral, schmátl všechno, co až kam se dalo“. (z dopisu bývalého sovětského ministra zahraničí Litvinova britskému novináři Alexandru Werthovi). Beneš vycházel z toho, že sovětská vláda bude ve vlastním zájmu se západem spolupracovat. Stalin volil cestu, která ve svých důsledcích vedla k rozpadu SSSR.

Odkaz Edvarda Beneše Sokolský vzdělavatel 2/2008

Vážení spoluobčané!

V nedávné době jsem podepsal historicky významné dokumenty pro naši Československou republiku, tj. dekrety presidenta ČSR. Tyto dokumenty nám dávají naději, že se již nebudou opakovat tragické události let 1938-39.

Vědom si neblahých zkušeností našeho národa, zejména z druhé světové války, zanechávám Vám odkaz, ve kterém Vás varuji před možnými pozdějšími požadavky na znovu osídlení našeho pohraničí sudetskými Němci, kteří byli po právu, na základě mých dekretů z naší republiky odsunuti.

Může se stát, že mé dekrety, vydané z rozhodnutí vítězných mocností druhé světové války, budou postupem času revanšisty prohlašovány za neplatné.

Může se stát, tak jako v minulosti, že se najdou tak zvaní čeští vlastenci., kteří se budou sudetským Němcům za jejich odsun omlouvat a že budou nakloněni otázce jejich návratu.

Nenechte se oklamat a návratu nedopusťte. Hitlerové odcházejí, avšak snaha o ovládnutí Evropy Německem zůstává.

Mohou se najít vlastizrádci, kteří budou opět usilovat i o odtržení Slovenska od České republiky. Bylo by to pošlapání odkazu našeho prvního presidenta ČSR T.G.Masaryka a jeho spoluzakladatele M.R.Štefánika. Vedlo by to k zániku obou našich národů.

Nezapomeňte, že mé dekrety se týkají i potrestání vlastizrádců a že mají trvalou platnost a potrestejte všechny vlastizrádce, ať je to kdokoliv a v kterékoliv době.

Váš Dr. Edvard Beneš

Praha, květen 1947

Citováno z [.http://cs.wikisource.org/wiki/Odkaz_Edvarda_Bene%C5%A1e](http://cs.wikisource.org/wiki/Odkaz_Edvarda_Bene%C5%A1e).

Myšlenky a výroky M.R.Štefánika Sokolský vzdělavatel 3/2008

Verit, milovat, pracovat.

Ja sa prebijem, lebo sa prebiť chcem.

Kto si myslí, že mu slobodu druhí vybojujú, ten jej nie je hoden.

LETEM SVĚTEM

Jak jen správně označit ten **novýPolygon**? To slovo „nový“ si stojí jakoby na hlavě před tím titulem Polygon. Takže ne snad Nový Polygon, ale přece jen novýPolygon? Zatím se nikdo neozval a nelamte si tedy hlavu. Ale letošní únorové vydání má pozoruhodný článek Ludka Frýborta pojednávající o skončení presidentského úřadu G.W. Bushe. Frýbort vyznamenává jeho osmiletý výkon pozitivně a poukazuje na to, že Bush dokázal jednat v situacích, kde jiní by svou zodpovědnost třeba zastrčili do nějaké spodní zásuvky. Vyzdvihuje Bushovo odhodlání postavit se energicky hrozícímu nebezpečí terorismu – a nám Čechům netřeba připomínat, jak nespravedlivě umí zatočit se svou obětí volání davů po „míru“ - obětí takového falešného mírumilování se stalo Československo v září v roce 1938. Frýbort také nechová nijakou chválu pro dnes tak přebujelou kritiku všeho amerického. „S iracionálním antiamerikanismem není žádné pořízení, ten je dlužno vzít na vědomí asi tak, jako když se po mírné zimě přemnoží klišata“ prohlašuje lakonicky a přirovnává Bushův energický zásah v Iráku s okamžitou reakcí presidenta Trumana v roce 1950 kdy včasná pomoc amerických jednotek zachránila Jižní Koreu před komunistickou okupací. – V témže čísle se zabývá Ota Ulč problémy americké zahraniční politiky s nimiž se bude muset potýkat prezident Obama. - Nechybí ani další „případ české justice“ o němž barvitě pojednává Milan Hulík. Ovšemže nechybějí ani i jiné pozoruhodnosti, zajímavosti a výbornosti, jako obvykle.

Únorové číslo západoaustralského **Klokana** bohužel si do textu nasbíralo hezkou řádku tiskových překlípků, v češtině i slovenštině. Mezi zajímavostmi přináší i údaje o počtu mohamedánů v Evropských městech. V pařížské oblasti je jich prý 1 70 000 a jsou-li to statisíce či miliony je právě jednou z tajností tiskařského šotka. V Londýně přes šest set tisíc, v Marseilles třístapadesát tisíc. Napadá mi, že pro dvojjazyčný slovensko-český časopis je název Klokán vlastně ideální – ne třeba jako želva/korytňáčka. - Záhadou ovšem zůstává, proč se mi na stole objevilo ještě jedno únorové číslo Klokana, mám tedy před sebou dvě čísla, obě datovaná druhého února, jedno v obálce barvy nažloutlé, druhé barvy bílé. Jsou mezi nimi nesporné podobnosti, leč jsou mezi nimi i rozdíly. Dál se neodvažuji zatím uvažovat.

Březnová/dubnová **Beseda**, právě tak slovensko/česká jako Klokán, má na obalové stránce již tradiční obrázek Kriváně. Dovídáme se, že v únoru se v Canbeře konal vynikající koncert canberského symfonického orchestru před vládní budovou a pod patronátem Velvyslanectví České republiky s programem známých evropských skla-

datelů. Zprávu výboru besedy tentokráte nezpracoval na Novém Zélandě prý rybařící René Jež nýbrž jistý slovenský autor anebo slovenská autorka – bez určení jména.

Vídeňské svobodné listy přinášejí v únorovém čísle velmi zajímavý článek zpracovaný podle „Belvedere Kunstvermittlung“ o výstavě děl Alfonse Muchy ve vídeňském Dolním Belvedéru, která tam probíhá až do počátku června. Článek mimo jiné upozorňuje, že Mucha v roce 1860 v Ivančicích na Moravě narozený si jako mladičkový student na Moravě také přivydělával jako člen pěveckého sboru a v devatenácti letech odjel do Vídně, kde našel práci jako malíř divadelních dekorací. Akademické malířství pak studoval a vystudoval v Mnichově a v Paříži a proslaveným evropským malířem se stal ve Francii. V USA byl sice uvítán jako „největší dekorativní umělec světa“, a „přes svou pětadvacetiletou nepřítomnost doma ... neztratil nic ze svého vlasteneckého citění...“, píše autor vídeňského článku. „V roce 1909 dostal Mucha nabídku na výzdobu právě stavěného Obecního domu... (avšak) celá stavba byla tehdejšími avantgardními domácími umělci kritisována a Mucha byl odmítnut, přestože chtěl výzdobu realizovat pouze za náhradu materiálu. Bylo mu také zamlžováno, že odešel z vlasti do ciziny...“, pokračuje Belvedere Kunstvermittlung. Že to kocourkovští zájmovníci dovedou předhazovat zcela mistrně, to víme dobře. V článku se též podotýká, že umělec zemřel 14.července 1939 v Praze po výslechu gestapem, ve věku sedmdesáti devíti let. - Z druhé kapsy je vybrána stať o samoukovi Václavu Bláhovi, hudebníku, skladateli a kapelníku. V jedné době hrál i v orchestru R.A.Dvorského, ale nejvíce se snad proslavil textem na populární český hit Červená sukýnka. - Ještě pár slovíček k jednomu lednovému číslu. Padl mi tam do oka titulok „Krásy evropské faleristiky“ a protože jsem nevěděl oč jde, poučil jsem se, že faleristika je věda o řádech, medailích a vůbec vyznamenáních udělovaných za různé zásluhy. Dočetl jsem se dále, že výstava faleristiky má probíhat během února v Hrzánském paláci nedaleko Pražského hradu. A prosím, jako rodilý Pražan skutečně nevím, kde se Hrzánský palác vůbec nachází. Bohužel je už teď na návštěvu pozdě. Výstava faleristiky v Hrzánském paláci mi tedy bohužel uteče. Nu, vidíte, nebýt ale Vídeňských svobodných novin... Hnedle bych byl ale zapomněl. Na jedné stránce těch březnových novin je plno barevných fotografií. Odkud? Z maškarního plesu „Sokola Vídeň XVI/XVIII a Vlastenecké omladiny“, z dětského župního maškarního plesu a i jedna pod titulkem „Sokoláci na sánkách“. Takže až se bude konat příští župní dětský maškarní ples australské jednoty, nezapomenout aparát! Jen prostě ten aparát...- Poslední březnové vydání má zajímavou reportáž z „hospodářského kulatého stolu“ konaného na českém velvyslanectví ve Vídni. Bylo tam například konstatováno, že Česká republika zůstává i přes hospodářskou krizi pro investory stále atraktivní. Hovořilo se i o „konsumní zdrženlivosti“ jako společném trendu Rakouska i České republiky a jiných „východoevropských“ států. - A nic jiného nežli bledá závist mě donutila vynechat zmínku o reportáži o „březnovém čaji o páté s vůní orientu...“.

Březnové číslo melbournského sokolského listu **Kvart** opět dokazuje, že odchodem redaktorky Barbory Semenové tento měsíčník nezanikl. Na jeho titulní stránce jsme upozorněni na významná březnová česká výročí – narodili se v tom měsíci kromě T.G.Masaryka v roce 1850 i Jan Ámos Komenský v roce 1592, v roce 1698 vynálezce bleskosvodu Prokop Diviš a v roce 1824 Bedřich Smetana. V březnu také odešli na věčnost v roce 1923 Jaroslav Hašek a v roce 1994 Karel Kryl, jeden z hlavních představitelů protikomunistického „protestsongu“. Vzpomínka na ně je doprovázena i jejich zdařilými portréty. Pokud jde o Haška, ať už se třeba názory současníků i potomků na jeho odkaz značně rozcházejí, je jisto, že jeho Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války je pravděpodobně ve světě nejznámější českou knihou přeloženou do většího počtu jazyků než kterákoli jiná česká kniha. - Kvart také přináší mi-mo jiné i vzpomínky na počátky vyučování dětí v Austrálii naší mateřštině a nalézáme v něm přehledný program v Melbournu proponovaných událostí na měsíc březen.

American Sokol z letošního února nám na titulní stránce ukazuje hlavu ptáka sokola s bystrým okem a ostrým zobancem. I tentokráte je psán pouze anglicky a přináší tak další důkaz o tom, že i když členové neovládají jazyk mohou mít - a zřejmě i mají - neutuchající zájem o Sokol a o českou věc. - A chcete-li zvládnout perfektní stojku, přečtěte si tam návod jak to provádět, pod titulkem „How to do a perfect handstand“. Prostudoval jsem si ten návod poctivě, úspěch se však ne a ne dostavit. Budu muset vytrvat! Nebo spíše doporučujete omládnout a těch nějakých padesát jar? Rád bych i já sám sobě doporučil to omládnutí...

V jednom březnovém vydání sydneyjských **Novin** má queenslandský Pavel Jacko vynikající článek o úpadku sdělovacích prostředků, uvedený tímto citátem: „The absen-

ce of standards is the beginning of barbarism“, jehož autorem je Ortega y Gasset. Najdeme tam i podnětnou stať Marcely Čechové, která se dost tristně táže „Co je lepší – terorismus nebo nadvláda Číny?“ a končí neméně tristním dotazem: „Kdyby mi někdo ještě před deseti lety řekl, že komunistické ideály ovládnou svět a lidé se tomu nebudou bránit, nevěřila bych. Dnes už věřím. Vy ne?“. Bohužel, kdo nezná a nechce znát historii ten zakusí to, co zakoušeli jeho předkové. Beznadějně nevědomí Australané a beznadějně nevědomí mladí Češi patří mezi ty, kdo se o dějiny nezajímá. Ale s mladými Čechy to snad tak zlé není, vždyť oni o komunismu dobře prý vědí, že „byly dlouhé fronty na banány“.

Březnový **Čechoaustralán** jako by byl ve znamení oslavy „zuřivého novináře“ z doby mezi oběma válkami, Egona Erwina Kische. Barbara Semenová mu skládá několik poklon, především jako reportérka, již byl Kisch po dlouhá léta vzorem. Jeho nám dobře známé Přistání v Austrálii je skutečně klasickou reportáží o Kischově dobrodružství, v níž popisuje svůj nevšední průnik skrze papírové překážky australských předpisů a zákazů, když skokem na břeh s lodní paluby a zlomením si nohy docílil převoz do nemocnice – a tak i vylodění. V dodatku Miloše Ondráška je ku Kischovu dobrodružství ovšem poukázáno i na to, že Kisch byl sice dobře znám jako bouřlivý evropský protifašista, ale byl i podezříván - pravděpodobně nikoli bezdůvodně – z toho, že je též agentem Kominterny. Svoje komunistické sympatie Kisch nijak nikdy neskrýval. Patřil sice k německo-židovské větvi pražské literární společnosti a psával německy, Češi ho nicméně přijali za svého a i dnes je doma jako český žurnalista a průkopník reportáže chován v obdivu a vážnosti. Semenová poukazuje také na to, že byl Kisch v Praze kladen za vzor, během jejich studií, mladým adeptům žurnalistiky. - Věren své již několikaměsíční tradici je i březnový Čechoaustralán vzorem příkladné novinářské češtiny.

Dubnový **Kanadský Sokol** má velmi podnětný článek pod jménem Aloise Zbavitele k devadesátému výročí tragické smrti Milana Rastislava Štefánika pod titulem „Sokolské prvky Štefánikovy duše“. Zatímco oficiální slovenské dějiny o Štefánikových názorech na sokolství diskretně pomlčují, praví se, mimo jiné, v článku: „...Sokolské prvky Štefánikovy duše to byly, co přimělo r.1917 sokolstvo v New Yorku aby jej významně čestným členstvím. Když sokolská deputace vyhledala Štefánika, aby mu odevzdala diplom čestného členství, ležel těžce nemocen. Poctou amerických sokolů byl velmi potěšen. „Děkuji vám, bratia. Nebudem veľa hovoriť. Je treba práce. Vo vašom počínaní vidím dôkaz solidarity se zásadami, ktoré hlásam. Pracujme, aby každý sokol vstúpil do našej armády. To bude najlepším prejavom lásky k národu a vernosti k sokolskému programu“. - Nacházíme tam i přetištěný článek Štěpána Skřivánka z našeho Věstníku „Znovu a znovu dotěrné otazníky“. - Význačnou částí Kanadského Sokola je rubrika „Zprávy ze sokolského světa“, kterou my ve Věstníku zatím postrádáme.

Březnové vydání **Slovak Czech Herald** je opět tradičně v podlouhlém ustrojení a obsahuje spoustu užitečných a vhodných informací – na příklad jak postupovat v žádosti o prodloužení pobytu v Austrálii. Dočítáme se také, že český fotbalista Pavel Nedvěd po letošní sezoně ukončí své působení v italském klubu Juventus Turin a že Čech Vítězslav Lavička se stal trenérem klubu FC Sydney. Proslýchalo se, že Lavičku dosadil majitel Westfieldu a bývalý československý občan pan Löwy, Herald však uvádí, že ho vybral bývalý vlastník Zenitu Petrohrad David Traktovenko. - Kromě všeho ostatního najdeme v Heraldu i celou řadu fotografií a rozličných inserátů a nelze než znovu vyslovit obdiv jeho redakci za vkusně vedený časopis. A to všechno zcela nevtíravě a samozřejmě ve slovenštině a češtině.

Časopis obce sokolské **Sokol** je vydáván v Praze a nepatří vlastně do této naší rubriky. Kromě toho je to časopis velmi obsažný. Ale v listopadovém vydání se dočítám, že v Tereziánském křídle královského paláce Pražského hradu je možno navštívit ojedinělou výstavu Československá legie v Rusku 1914-1920 ve fotografiích a dokumentech z českých a ruských vojenských archivů. Protože bych měl letos Prahu navštívit, neměl bych si tuhle výstavu nechat ujít.

Světlem i dnes kroužil a dokroužil Bořek Šindler

MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2009 VĚSTNÍK \$25?

Jste **pečovatelem** o člena rodiny, přítele nebo souseda?

Poskytujete pravidelnou a dlouhodobou pečovatelskou péči a asistenci jiné osobě, bez jiné formy odměny než jsou peněžní dávky nebo podpora?

**MŮŽE VÁM BÝT POSKYTNUTA ASISTENCE Z
ODLEHČOVACÍCH PODPŮRNÝCH SLUŽEB
PEČOVATELŮM**

VEDENÝCH
**POLSKÝM CENTREM PORADENSTVÍ A
SOCIÁLNÍ POMOCI v NSW Inc**

Pokud jste vy nebo osoba, které poskytujete pečovatelskou péči obyvateli následujících samospráv:

**Ashfield, Burwood, Canterbury, Concord, Drummoyne,
Leichhardt, Marrickville, Strathfield;
Bankstown, Camden, Campbelltown, Fairfield, Liverpool;
Auburn, Baulkham Hills, Blacktown, Holroyd, Parramatta;
Blue Mountains, Hawkesbury nebo Penrith.**

Poskytujeme flexibilní odlehčovací služby v domácím prostředí pro pečovatele z východoevropských komunit, kteří poskytují péči starším lidem, lidem s demencí a poruchami chování nebo lidem se zdravotním postižením.

Nabízíme podporu pečovatelům v pečovatelské činnosti, zmírnění jejich stresu a izolace a pomoc k přístupu k jiným podpůrným službám.

JAKOU ASISTENCI MŮŽEME POSKYTNOUT?

- Podpořit pečovatele v jejich každodenní pečovatelské činnosti
- Pomáhat pečovatelům s udržováním jejich schopností a dovedností
- Navštěvovat pečovatele a lidi, jimž je péče poskytována, vyslechnout je a věnovat se jim
- Poskytovat informace o jiných podpůrných službách
- Monitorovat přetrvávající potřeby pečovatelů a lidí, jimž je péče poskytována
- Zprostředkovat pečovatelům a lidem, jimž je péče poskytována kontakt na poskytovatele jiných podpůrných služeb

POPLATEK ZA SLUŽBY je stanoven dohodou s pečovateli na základě individuálních okolností pečovatele

PRO BLIŽŠÍ INFORMACE NÁS KONTAKTUJTE PROSÍM NA:

(02) 9716 0036

Iniciativa Australské vlády

Podporováno Department of Health and Ageing v rámci The National Respite for Carers Program

V těžkých dobách bojů o Slovensko (Pokračování 14)

Pro Věstník upravil podle textu českého historika Pavla Kuthana Bořek Šindler

Kuthanovo pojednání o bojích za vyrvání Slovenska z maďarského ujařmení, trvajících až do roku 1919, kdy se ve válce poražení Maďaři níméně zdráhali vydat „Horní Uhry“ Československé republice, a kdy k záchraně svých slovenských bratrů neotáleli přispěchat Češi a Moravané, jsme ve Věstníku přinášeli po dlouhou řadu měsíců. Je tam zachycena důležitá část slovenských i českých dějin, o níž se doma málo ví a málo hovoří. Pokládali jsme za vhodné tuto etapu československé historie přiblížit všem těm čtenářům, kteří se zajímají o to, s jakými těžkostmi bylo ukončení tisícileté maďarské nadvlády nad Slováký spojeno, a že se ani po skončení první světové války Slovensko prostě neprobudilo do svobody jako do jakéhosi pozemského ráje. V této části Kuthan pojednává o bojích ve východní části Slovenska.

V předchozích kapitolách jsme sledovali boje československých jednotek na západním slovenském úseku. Vraťme se nyní ještě znovu do druhé poloviny května 1919 a podívejme se, jak tehdy souběžně probíhaly boje na východním úseku Slovenska.

Stejně jako na západním slovenském armádním úseku, Maďaři útočili během své ofenzivy i na úseku východním. Velitel tohoto východoslovenského armádního úseku, francouzský generál Hennocque, hodlal před maďarským náporem nejprve shromáždit své jednotky bojem ustupující před maďarskou přesilou alespoň na linii Bátka – Tornaľa – Szuhafő – Szendrő – Abod – Rakaca – hora Magas – Forró – Monok – Legyesbénye, kam ustupovaly podle nouzového plánu ještě na rozkaz jeho předchůdce, italského generála Rossi. Před silnou přesilou nepřítele ustupující a neustále napadané jednotky byly ve dvou hlavních skupinách. První skupině, o síle 4 praporů a 1 dělostřelecké baterie, velel podplukovník Ringelsberg. Druhé skupině, o síle 5 a půl praporu a 1 dělostřelecké baterie, velel poplukovník Gillain. V noci na 31. května se již podařilo československým jednotkám v klidu zaujmout větší část jim určené obranné linie. Francouzský generál Hennocque nařídil tehdy svým jednotkám neustupovat bez boje ani v situacích, kdy ustupují sousední jednotky. Posílil svou obranu ještě dalšími dvěma domácími pluky, které dorazily na Slovensko – 8. pěší pluk a 18. pěší pluk. Do úseku u Szendrő zasadil domobranecký 8. pěší pluk a do údolí Hornádu domobranecký 18. pěší pluk. 3. divize, již velel plukovník Lášek. Tu odvolal z fronty na Podkarpatské Rusi do prostoru Ždaně a Čaně. Tato VI. brigáda čítala 6 praporů a 2 dělostřelecké baterie.

Od 31. května 1919. měl Hennocque své velitelské stanoviště v Košicích, kde si chtěl také vytvořit svou armádní zálohu pro případ velkého náporu nepřítele. V dohodě s Ministerstvem národní obrany ji vytvořil 1. června z VI. brigády (patřící do třetí divise) již velel plukovník Lášek. Přesunul ji s fronty na Podkarpatské Rusi do prostoru Ždaně a Čaně. Tato brigáda čítala šest praporů a dvě dělostřelecké divise. Tentýž den se také ujal velení šesté divise legionářů francouzský generál Chabord.

Původně stanovená nejzazší obranná linie, ještě podle plánu italského generála Rossi, však byla brzy prolomena, když nepřítel prorazil 1. června u Forró, a to útokem jedné maďarské divize a obrněného vlaku na skupinu podplukovníka Ringelsberga a postoupil až k Hidasnémeti. V ohroženém úseku byla ustupující skupina podplukovníka Ringelsberga rychle posílena alespoň II. praporem domobraneckého 98. pěšího pluku, který právě darazil na slovenskou frontu. Ten kryl ustupující jednotky skupiny, aby jim tak bylo umožněno se zkonsolidovat. Jeden prapor Ringelsbergovy skupiny se přesunul potom k obraně Göncz. Čechoslováci se zde dokázali potom i přes silný nápor přesily nepřítele ubránit na hoře Magas, odkud se dalo údolí Hornádu střelecky celkem dobře ovládat. Nepřítel silně zaútočil i na skupinu podplukovníka Gillaina, která se nalézala v prostoru Monok – Legyesbénye. Po tuhém boji musel Gillain ustoupit až do prostoru Abaújszántó – Tállya. Maďarské jednotky v tomto úseku napadly i rumunskou armádu, která zde tehdy udržovala styk s československou obranou. Rumuni pak museli před Maďary ustoupit až na linii Mád – Pthrégy a druhý den potom až za řeku Tisu. Velitel armády, francouzský generál Hennocque, ve snaze zastavit postup Maďarů nařídil na 2. června provést rozhodný protiútok s využitím postavení na hoře Magas k opětovnému získání Forró. Vyslal i k provedení protiútku ze své záložní VI. brigády na pomoc dva prapory – II. prapor domobraneckého 98. pěšího pluku a II. prapor legionářského 23. střeleckého pluku. Útok se měla mimo československých jednotek, které předtím ustoupily (4 prapory podplukovníka Ringelsberga) účastnit i jednotka, která dosud držela obranu na hoře Magas (pod velením majora. Rona), a skupina podplukovníka Gillaina, která se nacházela

tehdy u Abaújszántó. Tomuto celému protiútoku velel plukovník Lašek (velitel VI. brigády). Očekávalo se, že československý protiútok podpoří i jednotky rumunské armády (šlo o část rumunské 41. brigády).

Protiútok československého vojska byl zahájen 2. června v 9.00h dvěma prapory, které byly poslány jako posila (II. prapor domobraneckého 98. pěšího pluku a II. prapor legionářského 23. střeleckého pluku pluku). Prapory tehdy postoupily až na linii Hornádszölled – Gönczruszka, přičemž před sebou hnaly malé jednotky nepřítel. Zde však narazily na silný maďarský odpor. Při následném boji očekávaly oba prapory dříve slíbenou podporu skupiny podplukovníka Gillaina. Ta však po celonočním absolvovaném pochodu byla fyzicky velmi vyčerpána a nebyla schopna do boje zasáhnout. Stačila se sotva soustředit na vlastní obranu před dotírajícími maďarskými jednotkami. Dále měly za uvedenými postupujícími dvěma prapory postupovat mezitím opět již po předchozím ústupu shromážděné čtyři Ringelsbergovy prapory. Ani ony však nedokázaly do boje zasáhnout. Během nerovného boje byl II. prapor legionářského 23. střeleckého pluku částečně rychle obklíčován, a když se nedočkal podpory od Gillainovy skupiny, byl nucen nakonec za boje ustoupit zpět do Hidasnémeti. Během boje se nacházel v těžké situaci u Gönczruszky i II. prapor domobraneckého 98. pěšího pluku, který bez zmíněné podpory se též nedokázal v nerovném boji udržet a musel ustoupit do Gönczu. Major Roton, velitel jednotky, držící stále obranu na hoře Magas, nedokázal rovněž v boji oba dříve zmíněné prapory podpořit, protože při pokusu o pomoc byl zastaven silnou kulometnou palbou nepřítel. Večer na majora Rotona nepřítel v jeho úseku zaútočil a zatlačil jeho skupinu do Krasznokvajdy, přičemž při nočním rychlém ústupu se odpoutaly dva prapory, které zabloudily a shromáždily se až ve Velké Idě, kde nakonec zůstaly pod velením kapitána Mouleta, a to jako záloha divize. Vzhledem k tehdejší domluvené neutralitě mezi maďarskou a rumunskou vládou, nezasáhlo rumunské vojsko do tohoto boje, přestože se to očekávalo po jeho předchozím napadení maďarskými jednotkami. Plukovník Lášek tedy přešel u Hidasnémeti do houževnaté obrany. Československý protiútok, mající za cíl získat ztracenou linii, se tedy tehdy kvůli nedostatečné součinnosti jednotlivých částí a zároveň i vzhledem k silné početní a palebné přesile nepřítel nezdařil a byl nepřítelem za citelných ztrát odražen.

Třetího června zaútočil znovu nepřítel na jednotku majora Rotona, a vytlačil ji bojem až k výšině Reste. Potom 4. června nepřítel podnikl silný útok na obranu plukovníka Láška u Hidasnémeti. Části maďarských jednotek se podařilo přitom proniknout do Perině a na výšinu Karaszt, a tak pronikly do týlu československé obrany, která již byla po událostech posledních dnů místy silně psychicky ořesena. Skupina plukovníka Láška však odhodlaným protiútokem rozrazila utahující se smyčku obklíčení. Byla také mezitím posílena dalšími děly, takže nyní již měla k dispozici celé dvě dělostřelecké baterie. Lášek se potom stáhl do obrany na linii Karaszt – Migléc – Abaújvár. Maďarům se podařilo u Abaújvár sice opět prorazit, avšak v zápětí byli odhodlaným protiútokem zde také bojujícího domobraneckého 12. mysliveckého praporu odražení. Mezitím Maďaři prorazili svou přesilou za tvrdších bojů i v úseku obrany majora Rotona, kde dobyli Buzitu a Reštu. Dva dříve zmíněné prapory z Velké Idy, tvořící divizní zálohu, dobyly však protiútokem Buzitu zpět. V Reště a Perině se ale Maďaři důkladně zachytili ve spěšně vybudovaných obranných pozicích. Od Sárospataku se přesunula skupina podplukovníka Gillaina (čtyři a půl praporu a jedna dělostřelecká baterie) a posílala tak skupinu plukovníka Láška. Zároveň byl připraven i plán ke znovudobytí linie Garadna – Vizsoly a hora Magas – Forró – Pere – Abaújszántó. Tato operace měla být zahájena pátého června, avšak kvůli nedostatečnému přísunu posil byla přeložena na druhý den.

Mezitím bohužel 5. června byla skupina plukovníka Láška znovu napadena početnými jednotkami nepřítel, kterým čelila jen s velkým vypětím svých sil. Maďaři ze svých pozic v Reště a Perině zaútočili na východní křídlo skupiny majora Rotona a prorazili až k Velké Idě, jejíž obranu tvořily dva prapory divizní zálohy. Ty se pod velením kapitána Mouleta stáhly do Buzinky, kde vybudovaly obranu přes silnici vedoucí do Košic. Tím byl však týl skupiny plukovníka Láška ohrožen a ten proto pod nařídil ústup celé své skupiny do prostoru Haniska – Čaňa, kryt jedním svým praporem umístěným u dvora Grajcar.

Velitelství legionářské 6. divize (generál Chabord) však s tímto ústupem nersouhlasilo a svěřilo proto velení všech československých jednotek na jih od Košic podplukovníku Gillainovi, který se se svou skupinou právě přesunul od Sárospataku do prostoru Nižná Myšľa – Ždaňa – Žebeš. Ten dostal za úkol dobýt znovu Velkou Idu. Akci

měl provést podplukovník Gillain s dvěma prapory, jedním z Hanisky a druhým z Žebeše. Jednotky, kterým dříve velel plukovník Lášek a zbytek skupiny podplukovníka Gillaina (o síle 2 a půl praporu) byly sloučeny pod velení majora Battesti. Dřívější Láškovy jednotky měly útočit z Hanisky a Gillainovy dva prapory přes Ždaňu na Abaujvár. Tyto jednotky však byly svými nedávnými ústupy silně morálně otřeseny a jejich bojová morálka byla nalomena. V případě odražení československého protiútoků nepřítelem byl ještě vypracován i nouzový plán pro ústup do okolí Košic. Již 5. června byl také do oblasti na jih od Košic jako záloha také stažen z obrany na slovensko - polských hranicích domobranecký 30. pěší pluk (velitel podplukovník Beran). V přípravě na chystanou operaci se přesunul z Košic do Margecan i štáb divise.

(Pokračování)

Abeceda komunistických zločinů:

Kulaci přišli o život, statky i perspektivu

Idnes.cz 21. března 2009

Jaroslav Melkus vkládá dopisy postupně do obálek. Jeden je pro syna, druhý pro manželku, třetí píše mamince. Dává si na nich záležet. "Milý Jaroušku, synáčku drahý můj! Loučím se s tebou, posílám ti své otcovské požehnání," psal synovi. Žádný další už v životě nenapíše. Jaroslav Melkus byl druhý den popraven. Je březen 1953.

Sedlák z Vicienic Jaroslav Melkus totiž doplatil na to, že se zapojil do protikomunistického odboje, a byl navíc schopný soukromý zemědělec. Tedy kulak, jak by řekli hanlivě komunisté, kteří se na takové, jako byl on, začátkem padesátých let zaměřili.

"Otec věděl, že to dopadne špatně. Když komunismus zvítězil, řekl: Je to hotové. Jsme pohřbeni," vzpomíná jeho syn Jaroslav. Ten syn, který měl dostat jeden z těch tří posledních dopisů. Jenže nedostal.

Žádný z dopisů nebyl nikdy doručen, až po pádu komunismu byly nalezeny v archivu. Jaroslav Melkus mladší si tak dopis od otce přečetl v roce 1995. Maminka a manželka si dopisy nepřečetly nikdy. "Ten dopis jsem samozřejmě obrečel. Už jako starý chlap," říká Jaroslav Melkus.

On sám navíc dlouho nevěděl, zda byl jeho otec opravdu popraven. Žádnou oficiální zprávu rodina v době popravy nedostala. Naopak, šířily se fámy, že otec byl odvezen do Ruska... Tak tomu věřili.

"Dopadlo to, jak to dopadlo," říká dnes Jaroslav Melkus. Jenže současně s otcem byla postižena celá rodina. Zatčena byla manželka. Odsouzena byla na čtyři a půl roku za to, že neudala svého muže. Syn byl vyhozen z gymnázia a nasazen jako krmič prasat. A hospodářství, o které se Jaroslav Melkus starší pečlivě staral, převzal státní statek. A jeho ředitel se nastěhoval přímo do jejich bytu.

Melkusovi byli opravdu ve špatnou dobu na hodně špatném místě. Na jaře 1951 se zpřísnilo tažení proti takzvaným vesnickým boháčům. Tedy kulakům. Tito sedláci byli opakovaně šikanováni a postihováni za údajné neplnění předepsaných dodávek.

"Pokuty otec dostával, bylo to 50 tisíc za to, že nesplnil to či ono. A když splnil, dostal jinou pokutu. Obrana nebyla," vzpomíná Jaroslav Melkus mladší.

Navíc Jaroslav Melkus starší se zapojil do odbojové skupiny Gustava Smetany z Litochoře, jejíž činnost byla ovšem kontrolována, a dokonce i vyprovokována agentem a příslušníkem tajné policie Františkem Marečkem, který působil v okolí Babic na Třebíčsku.

"Masivní kampaň proti vesnickým boháčům se postupně rozšířila. Tito vesničtí boháči jsou označováni za hlavní původce nedostatku masa a dalších potravin na trhu. Celou situaci vyhrocuje ještě babická událost v červenci 1951," říká historik Václav Ruml.

Komunisté totiž tehdy využili útoku ve škole v Babicích, při němž byli zastřeleni tři funkcionáři, a rozpoutali v kraji krvavé represálie. Při nich byli zatýkáni další vesničtí boháči a soukromí zemědělci, ale i kněží. Odsouzeno bylo více než sto lidí, z toho jedenáct k trestu smrti.

"Já jsem otce naposledy viděl ráno, když jsem jel do školy. Potom samozřejmě ještě u soudu... Ale když jsem tam viděl tu smečku lidí... byli jako hyeny. Připomínalo mi

to cirkus ve starověkém Římě, když se do arény vpustí lvi. Utekl jsem, to se nedalo vydržet," popisuje Jaroslav Melkus mladší.

Soud se tehdy konal v Moravských Budějovicích, v sále sokolovny. Všechno ostatní už bylo přísně tajné. Rodina o popravě nebyla informována.

Komunisté sedlákům samozřejmě zabavovali majetky. "Zpravidla to bylo tak, že polovina, kterou vlastnil odsouzený sedlák, propadla státu, druhá patřila manželce či potomkům. Na tuto polovinu byla uvalena národní správa, což znamená, že to bylo dáno do nájmu či bezplatného užívání JZD či státního statku," popisuje Ruml.

Podobný osud měl i statek Melkusových ve Vícenicích. Poté, co ho převzal státní statek, byla na majetek uvalena národní správa. A v roce 1959 statek převzalo místní jednotné zemědělské družstvo – JZD a do statku se nastěhovala jedna z místních rodin.

Když se později Melkusovi směli vrátit, stav nemovitosti je samozřejmě šokoval: "Na stodole bylo spadlé půl střechy, bytové prostory, devastované stáje byly v takovém stavu, že se tam nedalo vůbec vstoupit. Vrata dokořán, nářadí žádné, všechno bylo rozkradené. Když jsme cokoli potřebovali, museli jsme si půjčit od sousedů," popisuje Jaroslav Melkus.

Začali si opravovat zdevastovaný dům, i když na opravy neměli peníze. "Byli jsme členové JZD, takže plat byl malý. Dům jsme postupně vybavovali. Ten byl ale stále v majetku JZD." Teprve v uvolněném roce 1968 získali svůj vlastní dům zpátky. Mezitím se Jaroslav Melkus oženil a dozvěděl se smutnou pravdu o svém otci.

V roce 1954 začal totiž Jaroslav Melkus mladší plánovat svatbu. Ale nevěděl, co je s tatínkem, nikdo mu nedokázal dát zprávu. Nevěděl, zda žije, byl popraven, či odvečen do Ruska. Měl jedinou možnost: Požádal prezidentskou kancelář o informaci. "Napsali, že tatínek byl popraven 28. března 1953," říká Jaroslav Melkus mladší. Nemohli se s ním ani rozloučit. "Co to bylo za lidi?" ptá se.

Krutý rok, na který nikdy nezapomenou...

Olga Wister Pozitivní noviny 28.2.2009

Na počátku tohoto pravdivého příběhu předcházela fakt, který v dnešní době bude mladým lidem znít jak vymyšlený a celý pak jako námět k akčnímu filmu. Protože lidé mohou dnes svobodně cestovat tam, kam se jim zlíbí, aniž by se museli doprošovat českých úřadů, nebo dokonce porušit nějaké, dnes již směšné zákony a navždy opustit svou zemi.

Byly doby různé... a byly doby i hrůzné... jak pravil pan Werich. Doby, v kterých se lidé i různě chovali...

Srpen, rok 1968 - okupace tehdejšího Československa vojsky Varšavské smlouvy změnila život celému národu. Mnoha lidem bohužel i víc než je únosné, nebo dokonce je tato doba poznamenala na celý život. Byla to doba, kdy se udál tento příběh...

Manželé Pořízkovi se rozhodli odjet do Švédska, ale svou malou dcerušku ponechali u rodičů na Moravě. Důvod byl pochopitelný, chtěli malou holčičku ušetřit tvrdého začátku emigrace a domnívali se, že jako rodiče mají právo si dítě vyžádat. Velmi se však zmýlili, neboť veškeré legální pokusy a způsoby o vydání dítěte ztroskotaly. České úřady zkrátka malou Pavlíčku za žádnou cenu rodičům nevydaly a ani mezinárodní organizace Červeného kříže nebyla schopna čelit tomuto nepochopitelnému rozhodnutí.

Psal se rok 1970. Doba, kdy se lidé v Československu museli jednotlivě zpovídat komunistům, jak se chovali při vstupu vojsk spojených armád. Doba, kdy slovo OKUPACE bylo zakázáno veřejně vyslovit.

Zoufalí manželé Pořízkovi se přes tuto, pro ně velice nepříznivou dobu, nevzdávali a protestovali hladovkou na veřejném prostranství ve Stockholmu - marně. Ani podepsané protestní listiny, protesty různých států a významných světových politiků neoblomily tvrdé rozhodnutí československé komunistické strany, které stále a neoblomně znělo: DÍTĚ NEVYDÁME!

Tady však se nesmí opomenout fakt, že tehdejší československá vláda porušovala i jimi podepsanou mezinárodní dohodu a tehdejší zákon, že dítě patří a má být u svých rodičů. Jenomže to je právě ta „komunistická pravda, která vítězí“ - bez ohledu na

člověka a lid - hlásající jen to, co se komunistům právě do té jejich pravdy hodí. Neboť v tomto případě - požadovali, aby se rodiče navrátili k dítěti a ani se příliš netajili tím, co bude následovat a jaké konsekvence si za svůj přestupek manželé Pořízkovi (za pobyt ve Švédsku) ponесou a že trest nečeká pouze je samotné, ale dopad jejich přestupku v budoucnu neušetří ani jejich děti.

Není tedy nic výjimečného, že lidé v presu a stresu se rozhodují často tak, jak by za normálních okolností nikdy neučinili. Což jasně ukazuje i tento nevšední a pokračující případ...

Z čistého nebe se již značně vyčerpaným a zoufalým manželům Pořízkovým objevila jiskřička naděje v podobě neobvyklé nabídky dvou mladých pilotů. Christer a Göran nabídli nezištně svou pomoc - únos Pavlinky z Československa sportovním letadlem. V té době to nebyl ojedinělý případ v zemích totalitního režimu.

Pořízkovi nabídku přijali jako jediné východisko a řešení v dané situaci. Avšak vzhledem k velmi závažnému kroku nastalo i důsledné propracování plánů a příprav. Okolnosti při plánování cesty však jasně ukázaly nezbytně nutnou přítomnost jednoho z rodičů. Rozhodnutí padlo na matku Pavlinky, která v přestrojení a v paruce se velmi podobala Švédce na fotografii falešného pasu. A tak Anna Pořízková i za cenu nebezpečí, které ji hrozilo, riskovala bez váhání vše udělat pro svou dceru.

V ten moment ovšem netušila, že dítě - syna Jáchyma porodí ve věznici a že ještě další čtyři roky potrvá, než se se svými dětmi opět vrátí za jejich otcem a svým manželem do Švédska.

Takto vypovídají piloti, kteří po nezdařilém „únosu Pavlinky“ skončili ve vězení.

Oba hoši skutečně změnili vzhled, když se porovnají fotografie. Při porovnání fotografie je zcela zjevné, jak se hoši po roku věznění změnili.

JEDEN ROK VĚZENÍ V TEHDEJŠÍM KOMUNISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU - pouze jeden rok...

ČLÁNEK OBSAHUJE zповěď dvou pilotů, kteří byli zadrženi v Praze při pokusu přivést malou PAVLÍNKU POŘÍZKOVOU rodičům do Švédska.

"Mlácení, mučení, sadismus... mnoho jsme stihli zažít ve čtyřech vězeních v Bohunicích u Brna, Ruzyni, Olomouci a na Pankráci," vypravují CHRISTER LARSSON a GÖRAN WICKENBERGH.

Oba švédští piloti vypráví v jednom švédském týdeníku prožitky z těchto různých čtyř vězení a to vskutku není vyprávění o dobrodružství... to je velmi vážné, krvavě vážné svědectví...

„Bohunice, Ruzyně, Olomouc, Pankrác - to jsou české názvy, které možná nikomu zde ve Švédsku nic neříkají. Nám však tyto názvy říkají vše o nejhorších místech na zemi. Tak můžeme i pojmenovat tato čtyři vězení v Československu, kde jsme prožili jeden rok věznění, názvy, na která nikdy nemůžeme zapomenout, ať se snažíme sebevíc, jména, která můžeme hláskovat kdykoliv, i ve snu. Znamenají pro nás - svrab, mučení, sadismus, rány, sebevraždy a popravy... ale také skoro „malicherně lidské a v našem případě skoro paradoxní“: zimu, která provrtává každý kousek těla celých 24 hodin denně.“

První vězení - Bohunice u Brna - jsme zažili dokonce dvakrát. Prvně za námi zapadla železná vrata a stali jsme se sounáležitostí spolu s dalšími 350 vězni tohoto areálu. Tady jsme však ještě věřili, že nás brzy pustí. Navíc tady i vyšetřovatelé se drželi ještě „obrazně řečeno“ vcelku jemného tónu. Na naši žádost o právního zástupce nám však bylo odpovězeno, že zatím nikoliv, až po sepsání protokolu. Samozřejmě jsme byli rozděleni, takže jsme ani nevěděli, jestli ten druhý není přeložen do jiné věznice. Göranovi se podařilo podplatit několika dolary jiného vězně, kterému řekl, že chce kontaktovat svého švédského kamaráda. Vězen propašoval dírou na WC moták, švédský pozdrav „tě bůh, kluku“ a celkem záhy přišla odpověď zpět - „bud zdrav, kámoš“, věděli jsme tedy, že jsme spolu.

Jednoho dne se však otevřela cela a bachař zakřičel německy rozkaz „všecko spakovat“! Společná chvíle čekání na odvoz však netrvala dlouho, jen do příjezdu dvou černých volh, které nás, každého zvlášť, odvezly do Prahy. Cesta do města Prahy černou volhou však pro nás znamenala velikou naději, neboť jsme posléze zaslechli motory letadel a naivně si barvili cestu domů do Švédska.

Göran vypráví: „Seděl jsem jak na jehlách a poslouchal ten božský zvuk motoru letadla, které nás určitě doveze domů - už jsem snil a představoval si, jak se zabořím v letadle do měkkého sedadla, dám si whisky a budu pozorovat letušky... Už už jsme

byli u terminálu, když tu najednou řidič odbočil doleva... Co se to proboha děje? Půjdeme rovnou na palubu letadla? zmateně jsem se rozhlížel kolem... najednou jsem však zahlédl šedivé zdi věznice... a v ten moment SVOBODA opět uletěla v dál a já v duši i v srdci rázem pochopil, že tento zlý sen ještě nekončí."

Procitli jsme totiž ze svého sladkého snění u brány věznice Ruzyně, kde nás opět rozdělili, tak jako již dříve. Na Ruzyň jsou jen velmi ošklivé vzpomínky, vězeňský personál po nás hodil „staré známé“ hnědé tepláky a zase tu kysele zapáchající deku. Po převlíknutí jsme dostali tři dny samotku - třesoucí se zimou jsem se zabalil do deky jako jediné obrany proti blechám a švábům. Když náš nesmyslný boj proti těmto „zvířátkům“ byl již více jak nesnesitelný a jasně i viditelný na naší pokožce, prosili jsme o zdravotní pomoc, o marodku. Odvezli nás tedy do sklepení, kde nám dali proti svrabu nějakou tekutinu, kterou jsme se měli namazat a poté si lehnout na cementovou podlahu tmavé cely s velmi oslabeným zato „stálým“ modravým osvětlením.

Přišel den, kdy jsme však byli hození přímo do ohně dění...

Byli jsme předvoláni před velice zuřivého náčelníka - vyšetřovatele, který před nás mrsknul švédský večerník Expressen a řval na nás... „TĚD VÁS NIC UŽ NEZACHRÁNÍ - teď jste tu na doživotí, protože jste lhali, prali jste do nás ty vaše zasraný lži!“

Tlumočnick ani nestačil překládat rozzuřeného náčelníka a jeho zlostně padající záplavu slov. Naše mrkající a palčivě slzící oči, zasažené prudkým denním světlem, se snažily číst články v Expressenu... Stálo tam, jak jsme plánovali cestu do Československa za účelem přivést s Annou Pořízkovou její dceru. Göran se vzpamatoval nejdříve a v zoufalství ze sebe vypravil: „A těm povídačkám vy jistě sám nevěříte, že?“ což ovšem náčelníka rozlítlo ještě víc. Göran samozřejmě věděl, že je nám tato jeho chabá obhajoba v tomto momentě platná „jak mrtvému zinník“. Nečekaná rána však přišla jako blesk, který jsme skutečně neočekávali. Od švédských novinářů to byla zrada, neboť dobře věděli, že jsme již ve vězení a to, že neměli ani potuchy o středověkém zacházení s politickými vězni v českém vězení?! je bezpochyby neomlouvá.

Pro nás to byla rána pod pás! To bylo to nejhorší, co se nám mohlo v dané situaci stát. S vynaložením veškeré síly a energie jsme se postavili k tomu, co přijít muselo, převoz do věznice Pankrác, a čekání.

Znovu jsme dostali hnědé páchnoucí vězeňské oblečení, kysele zapáchající deku a samotku, opět zabalili do deky jako jedinému ochránci proti všemu: zimě, blechám, švábům... další stěhování do dalších věznic... znovu rány, kopance a mučení. Jedno jsme však velmi rychle pochopili - zoufalství nepomůže, teď jsme v tom sami, nelze na nikoho spoléhat. Jediné východisko je komunikace s jinými vězni a s bachaři - vždyť jsme chtěli přežít - my kluci ze Švédska, kteří neměli ani potuchy, že naši fantazii i přípravu na případnou možnost našeho dopadení a věznění realita daleko předčí. Neboť ve Švédsku bylo poukazováno na podobné metody a odstrašující podmínky politických vězňů pouze v zemích Asie, nikoliv v Evropě. Nikdo nám neřekl, že stejné metody se používají také v ČESKOSLOVENSKU.

„Těsně před tím, než konečně po roce přišla hodina naší svobody, jsme nabyli přesvědčení z tohoto pekla utéct, neboť jsme cítili silnou psychickou vyčerpanost, jakou jen člověk může mít po tvrdých ranách s následky, z nichž ty „zanedbatelné“ jsou, že Christer má vyražený přední zub a Göran po zásahu pěstí na spánek na jedno ucho neslyší... Co by následovalo po našem pokusu o útěk, už nikdo z nás dnes neví, nejspíš by ani tyto řádky nevznikly...

PRO NÁS BUDOU PO CELÝ ŽIVOT NEJHORŠÍ MÍSTA NA SVĚTĚ - věznice Pankrác... Ruzyně... Olomouc... Bohunice u Brna.

Takto zazněla zpověď švédských pilotů těsně po návratu do své vlasti z komunistického Československa.

Za „touhu po svobodě“ tenkrát postihy byly, jak ukázala nejednou tvrdá realita, což všichni dnes víme. Jestliže se v padesátých letech veřejně popravovali lidé, kteří nesouhlasili s komunisty, tak v letech 70.-tých se „popravovalo“ mnohem chytřejí a bez důkazů. Na toto téma je však již dnes mnoho expertů, kteří prostudovali totalitní režim.

Dovolím si však podotknout ještě jednu velice zajímavou skutečnost. Paradoxní, ale i kuriózní na tomto životním příběhu PAVLÍNKY je, že dnes Paulína Pořízková jako nejen světová modelka, ale také herečka a spisovatelka, je považována v Česku za první

českou modelku, která dobyla svět. Právě tak jako si ji přivlastňují Švédové jako švédskou modelku, herečku a spisovatelku, která pro Švédsko dobyla svět...

Pavlině Pořízkové se podařilo proslavit tedy hned dvě země najednou. Na web stránkách je o Pavlině psáno v mnoha jazycích a v mnoha zemích, ale nikdo neví, co předcházelo jejímu úspěchu a nikde se nepíše o věznění dvou mladých pilotů za železnou oponou tvrdého komunistického režimu tehdejšího ČESKOSLOVENSKA.

Iceman Oetzi was attacked not once but twice

Předkládáme čtenářům další objevy o osudu člověka pojmenovaného po místě, kde také kdysi tragicky zahynul spoluzakladatel Sokola Miroslav Tyrš. Česká skupina výzkumníků z Baťovy továrny analysovala Oetzioho obuv a vyrobila kopii, která mnohými vlastnostmi předčí obuv současnou.

The Daily Telegraph 29/1/08 Article from: Agence France-Presse

OETZI, the 5000-year old man whose frozen body was discovered in a glacier in the Alps in 1991, may have been attacked not once but twice in his final few days, German researchers said today.

It was known that Oetzi, the oldest ice mummy ever found, was shot in the back with an arrow but scientists at Munich's LMU university have now concluded that he may have survived this, if only for a few minutes or hours at most.

And in addition to his being whacked with a blunt object just before Oetzi's 46-year existence in the Neolithic Age ended, he also sustained a nasty gash in his hand several days earlier, the LMU said.

"We are now able to make the first assertions as to the age and chronology of the injuries," said Professor Andreas Nerlich, who led the study. "It is now clear that Oetzi endured at least two events resulting in injury in his last days, which may imply two separate attacks."

The new research, done together with the Institute for Pathology in Bolzano, Italy, is also giving science critical new information about life more than five millennia ago, not least from his equipment, the LMU said.

His copper axe, for example, reveals that metalworking was already much more advanced in that era than was previously assumed, and his body gives many details as to his diet and state of health.

Oetzi's body was found in an astonishing state of preservation in the eastern Alps near the Austrian-Italian border in 1991 thanks to five thousand years in the deep freeze.

SPORTOVNÍ SOBOTA V SOKOLE

PRO VELKÝ ÚSPĚCH SE OPĚT POŘÁDÁ 30. KVĚTNA (MAY) 2009

Hraje se nohejbal a volejbal. Zúčastnit, i jen jako diváci, se mohou osoby jakéhokoliv věku, pohlaví, stavu, národnosti i náboženství. Plánujeme také program pro děti.

Nohejbal se hraje od 9.00 dopoledne. Volejbal se hraje od 2.00 odpoledne.

Večer je volná zábava, živá hudba, můžete i tančit.

Po celý den i večer jsou podávána typický česká dietní jídla: guláš s knedlíkem, řízek s bramborovým salátem, dršťková polévka, bramborák, domácí tlačěnka, párky a zákusky. Menu pro vás je připraveno a vyrobeno sokolským kuchařským týmem s dlouholetou praxí. Mimo lahvových piv se podává točené pivo Bernard - \$2.50.

Více informací (ale jen důležitých) a přihlášky mužstev: Vašek Novák 0411 984 469; Jarda Krejčík 0407 940 570; Honza Hechtberger 0405 125 365

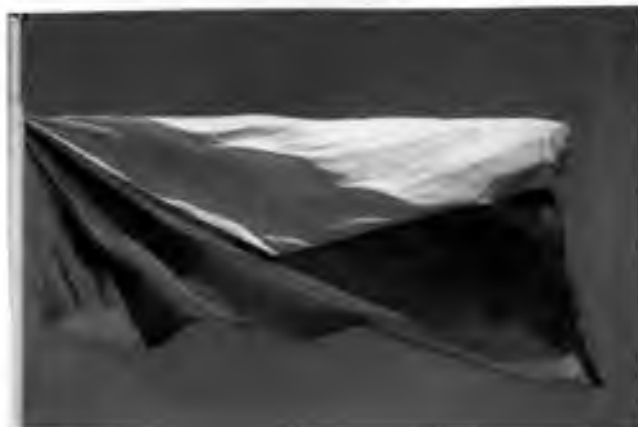
Po dohodě předem je i možnost odvozu z Chatswood train station do Sokola.

Adresa: Sokol Sydney, 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest. Phone: 9452 5617

Žalov.

27. dubna nás navždy opustila sestra **Manka Doležalová** ve věku 83 let. Její dávno zesnulý manžel byl po 16 let starostou Sokola Sydney a Manka tak nemalou měrou přispěla k rozkvětu naší jednoty. Byla též talentovanou maličkou a její velký obraz Prahy zdobí náš Národní dům v Sydney. Její na zážitky bohatý život včetně nebezpečného útěku z komunistického Československa a dlouholetého pobytu na New Guinea nám přiblížila ve smutečním projevu její dcera Zuzana žijící v USA. Její druhá dcera Anna žije v Queenslandu. Budiž jí australská země lehká.

Historie vlajky České republiky A. Brožek Sokolský vzdělavatel 2/2008

Od 15. století jsou známy červené české prapory s bílým lvem. Od 19. století se častěji užívaly tzv. zemské barvy odvozené z jednotlivých znaků zemí Rakouska-Uherska. České barvy byly bílá a červená a pod bíločervenými prapory například bojovali čeští studenti na pražských barikádách v roce 1848. Moravské barvy existovaly ve více variantách. Moravští Němci hájili žlutočervené prapory odvozené z barev šachovnic v moravském znaku polepšeném císařem Friedrichem III. v r. 1462. Čeští Moravané dávali přednost bíločervenomodrým trikolorům. O vznik Československa se zasloužila Národní rada československá. Ta v září 1918 doporučila za vlajku nového státu bíločervenou bikoloru. Československá bíločervená vlajka byla poprvé oficiálně vztyčena 18. října 1918 ve Washingtonu na domě, kde tehdy bydlel T.G. Masaryk. Vyhlášení samostatného československého státu proběhlo v Praze i na venkově 28. října 1918 ve znamení bíločervených vlajek i slovanských trikolor. Protože však bílou a červenou obsahovaly vlajky sousedních států Polska a Rakouska, bylo nutno vlajku Československa nově řešit. Na konci roku 1918 se proto ustavila speciální komise, která měla stanovit státní symboly. Jejímí členy byl profesor Karlovy univerzity G. Friedrich, ředitel Archivu země České dr. J.B. Novák, ředitel Archivu Ministerstva vnitra dr. L. Klieman, heraldik a vexilolog J. Kursa, pražský městský archivář dr. V. Vojtíšek a někteří politici. Příležitostně se jednání účastnili i umělci jako dr. V. Štech nebo prof. F. Kysela. V červnu 1919 se komise dohodla, že vedle bílé a červené bude na vlajce modrá a 4. 7. 1919 jí předložil J. Kursa řadu návrhů, mezi nimi byl i modrý klín u žerdi sahající do jedné třetiny vlajkového listu. Nelze vyloučit, že se při tom řídil doporučením námořního inženýra A. Valšíka nebo se inspiroval vlajkami Hidžázu a Kuby či erbem vladyků z Letné, kde se objevoval rovněž klín. S návrhem s klínem byly v září 1919 provedeny zkoušky na pražských parnicích. Při projednávání v parlamentu však návrh s klínem narazil na odpor a někteří poslanci místo něho doporučili užít v horním rohu bíločervené vlajky vlajku amerických Slováků (pět vodorovných pruhů - červený, bílý, modrý, bílý a červený). Tento komplikovaný a esteticky nevhodný návrh však zamítla skupina umělců a navrhla prodloužit modrý klín do středu vlajky. V této podobě byla československá vlajka schválena 30.3.1920. Po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava se vlajky s klínem neustále vyvěšovaly. Po protestech říšského ministra K. H. Franka se otázkou protektorátní vlajky musela začít zabývat meziministerská porada. Představa českého heraldika dr. K. Schwarzenberga, aby se protektorátní vlajkou stala slovanská trikolora (pro odlišení od vlajky Slovenského státu navrhl poměr pruhů 2:1:2), nebyla přijata. K. Schwarzenberg proto navrhl vlajku v barvách podle první československé ústavy, tedy o třech stejně širokých

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v sokolském Národním domě v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

Neděle 21/6/2009 v 14.00 hodin:

TETIČKA

Bohatá stará panna Berta oslavuje šedesáté narozeniny. Popřát jí přijde jen její věrný ctitel Dr. Jelínek. Berta však nemůže zapomenout na Eduarda, svou velkou životní lásku, a doktorovu nabídku k svatbě odmítne. Dvě rodiny příbuzných se o tetičku nezajímají. Touží jen po jejím dědictví, a proto se navzájem nenávidí. Jejich děti se však do sebe zamilují. Věrný sluha Hynek se rozhodne chamtivé příbuzné vytrestat. Oznámi, že teta zemřela a na zámku je potom na smrt vyděsí... Film byl poprvé uveden na Filmových žních ve Zlíně 1. 8. 1941. Režie: Martin Frič. Hrají: Růžena Nasková, Ferenc Futurista, František Smolík, Theodor Pištěk st., Jaroslav Marvan a jiní.

Neděle 26/7/2009 v 14.00 hodin:

POČESTNÉ PANÍ PARDUBICKÉ

Hašteření závistivých paniček, zločinné úmysly podvodníků a láska dvou mladých lidí jsou v ohnisku dění, v jehož středu se odvíjí osud městského kata Jiřího, jenž touží vymanit se ze svého údělu a stát se řádným měšťanem. Není vyslyšen, ale podaří se mu odhalit nepravosti i jejich viníky, opětovně spojí dohromady těžce zkoušenou zamilovanou dvojici a jeho nepopíratelné zásluhy o město i jemu nakonec přinesou štěstí... Mimopražská premiéra filmu se uskutečnila již 5. 10. 1944 v Pardubicích. Režie: Martin Frič.

Hrají: František Smolík, Jiřina Štěpničková, Eman Fiala, Ferenc Futurista, Terezie Brzková, Marta Fričová, Zita Kabátová, Jindřich Plachta, Jaroslav Marvan, Gustav Nezval, František Filipovský, Jára Kohout a jiní.

SOBOTNÍ VOLEJBAL-SATURDAY VOLLEYBALL

MAY 30; JUN 13 & 27

SPORTOVNÍ SOBOTA V SOKOLE

PRO VELKÝ ÚSPĚCH SE OPĚT POŘÁDÁ 30. KVĚTNA (MAY) 2009

PODROBNOSTI NA STRANĚ 28

Stredný vek je:

- Keď môžete robiť všetko, čo predtým, ale radšej to nerobíte. (Laurence J. Peter)
- Keď v sobotu večer sedíte doma, zazvoní telefón a vy dúfate, že to nie je pre vás. (Ogden Nash)
- Keď vám šaty už nesedia a ste to vy, kto potrebuje prešit. (Earl Wilson)
- Keď ste lepšie zásobení liekmi ako alkoholom. (Pam Brown)
- Keď človeka vyzýva spomaliť lekár a nie policajt. (Sidney Brody)
- Keď vám pribúdajú skúsenosti a ubúdajú vlasy.

Staroba je:

- Keď sa dívate do zrkadla a myslíte si: "Som ja ale múdra..." (Marcella Markham)
- Keď sa k vám syn začne správať s úctou.
- Keď sa opäť do módy vrátia veci, ktoré opatrujete v skrini.
- Nič tak neutvrdí ženu v pocite, že je stará, ako stretnutie s plešatým mužom, ktorý chodil o dva ročníky nižšie. (Herbert V. Prochnow)
- Nebojte sa stredného veku, vyrastiete z neho. (Laurence J. Peter)
- Keď už Boh musel dať žene vrásky, mohol jej ich dať aspoň na chodidlá. (Ninon de Lenclos)
- Dosiahol som vek, Keď vyzerám rovnako dobre či stojím na hlave alebo na nohách. (Frank Sullivan)
- Nenechajte sa presvedčiť rokmi, že ste starí. Popri galapágskej korytnačke ste len dieťa. (Pam Brown)
- Najlepšia kamarátka mojej ženy oslávila ešte len dvadsiate výročie dvadsiatych deviatych narodenín. (Kevin Goldstein-Jackson)
- Teraz mám všetko, čo som mala aj pred dvadsiatimi rokmi - lenže teraz je to nižšie. (Gypsy Rose Lee)
- Vnútri každej štihlej krásnej dievčiny je tučná ženská stredného veku, ktorá čaká, kedy sa prederie von. (Pam Brown)
- Keby som bol vedel, že budem žiť tak dlho, bol by som sa o seba lepšie staral. (Leon Eldred)
- Nebojím sa smrti, len nechcem byť pri tom. (Woody Allen)
- Až na občasný infarkt sa cítim taký mladý, ako vždy. (Robert Benchley)
- Hovorí sa, že život začína v 40-tke - ale takisto sa začínajú bolesti v krížoch, slabne zrak, nastupuje artróza a zvyk rozprávať tú istú historku trikrát tomu istému človeku.
- Starneš, keď svetlá vypínaš z ekonomických dôvodov namiesto romantických. (Herbert I. Kavet)
- Jediný dôvod prečo behám, je ten, aby som opäť mohla počuť dychčanie. (Erma Bombeck)
- Pomaly som vo veku, keď mi zostáva už len jediný šport - honba za vlastnými okuliarami. (Lord Grey z Fallodenu)

Pračlovek si pozerá vysvedčenie svojho syna a hovorí: "To, že máš 3 z lovu chápem, si ešte malý. Ale že si prepadol z dejepisu, ktorý má dve strany, to je hanba!"

"Chlapče, je doma ocko?"

"Nie je."

"A kedy sa vráti?"

"Keď vraj sa bude dobre chovať, tak za desať rokov."

"Maminka, mne sa do tej školy nechce. Dievčatá majú zo mňa srandu, chlapci mi podrážajú nohy, učitelia ma nemajú radi, já tam nepôjdem!" "Musíš, veď si predsa riaditeľ!"

Celonárodní povstání vypuklo za stavu, kdy se na území Čech a Moravy nacházela miliónová Schörnerova armáda, která měla rozkaz udržet se v tomto prostoru co nejdéle. Praha se v jeho plánech měla stát nedobytnou vojenskou pevností. K. H. Frank vedl s protektorátní vládou rozhovory o nenásilném předání moci, přičemž se projevovaly i snahy prezidenta Háchy o vytvoření Českomoravské republiky.

V té době se však již v Praze střílelo. Německá okupační správa ignorovala opatření protektorátních úřadů a němečtí vojáci začali střílet do lidí, kteří vyvěšovali československé vlajky, přetírali německé nápisy či je shazovali ze zdi na zem.

Vysílání pražského rozhlasu, které provolávalo převzetí moci do rukou českých úřadů, se změnilo ve výzvu k boji proti okupantům. Městský rozhlas převzal a vysílal i známé volání o pomoc československému rozhlasu: „Voláme českou policii, četnictvo a ozbrojené jednotky! Pomozte československému rozhlasu ve Schwerinově třídě, kde čeští lidé bojují o jeho záchranu! Vchod z Balbínovy ulice je úplně volný! Voláme českou policii, četnictvo a ozbrojené jednotky na pomoc československému rozhlasu!“

Reakce lidí byla spontánní, ozbrojení i neozbrojení lidé spěchali na pomoc. Kolem československého rozhlasu se mezitím rozhořely pouliční boje. V půl šesté podvečer vysílal městský rozhlas výzvu pro příslušníky německých ozbrojených sil v německém jazyce, aby složili zbraně a dále neprolévali krev. Někteří z nich výzvy uposlechli a složili zbraně, což se ovšem v žádném případě netýkalo příslušníků Waffen-SS, kteří o to zuřivěji útočili na povstalecká centra, kterými byly zejména Staroměstská radnice, Nová radnice, Nová úřední budova a budova Československého rozhlasu.

Povstalci si byli vědomi toho, že proti případnému německému útoku zvenčí nemají moc šancí, takže v noci z 5. na 6. května vyrostlo v Praze asi 2 tisíce barikád.

Jejich obránci měli k dispozici většinou pouze pušky, lehké kulomety, granáty a pancéřové pěsti. Proto jim přišla vhod pomoc od Vlasovců, kteří byli vyzbrojeni i těžkou technikou a kteří se již v noci na 6. května zúčastnili bojů proti Němcům. První náporů německé armády na sebe nenechaly dlouho čekat, německé tanky se začaly probíjet do města. Povstalci bojovali i ve vnitřním městě s německou posádkou, přičemž

nacisté se stále snažili zmocnit důležitých objektů.

Informace a použitý text viz: cs.wikipedia.org/wiki/Pražské_povstání; www.blisty.cz; www.ahmp.cz/povstani/; www.militaryzone.cz; www.sds.cz; www.radio.cz

Vědci radí: v letadle si sedněte do uličky, nebudete mít problémy s trombózou

Přemýšlíte nad tím, zda se v letadle usadit u okénka nebo na krajním sedadle u uličky? Zvolte raději druhou možnost, protože se tak s větší pravděpodobností vyvarujete

nebezpečných krevních sraženin ucpávajících cévy. K tomuto závěru dospěli američtí vědci. NEW YORK 26. února 2009 (iHNed.cz)

Při studiu medicínských otázek spjatých s komerčními lety badatelé zjistili, že výskyt nenadálých zdravotních problémů na palubě letadel je častější, protože letecké dopravy využívá stále více starších lidí a osob s podlomeným zdravím, a lety také trvají déle. Vědci z amerického ústavu Lahey Clinic Medical Center potvrdili, že sezení v letadle na sedadle u uličky může pomoci předejít potenciální trombóze hlubokých žil či krevním sraženinám. Zjistili také, že 75 procent případů ucpání cévy krevní sraženinou měl na svědomí fakt, že se pasažéři v letadle dostatečně nepohybují a že většínou zmíněné problémy sužují lidi sedící jinde než na krajním sedadle u uličky, protože ti mají tendenci méně se hýbat. Podle šéfa vědeckého týmu Marka Gendreaua nehraje v této souvislosti žádnou roli, zda pasažér cestuje nejlevnější či nejdražší třídou. Zjistilo se, že nošení tlakových punčoch riziko krevních sraženin snižuje, konstatuje zpráva uveřejněná v odborném britském časopise The Lancet. Příznivý vliv mají také další rozumná doporučení jako zvýšený příjem tekutin a omezení pití alkoholu a nápojů obsahujících kofein.

Podle studie riziko vzniku krevních sraženin během letu stoupá až čtyřnásobně. Nebezpečí začíná hrozit při letech delších než čtyři hodiny a vrcholí při letech více než osmihodinových.

Zloprcek a kumštýři Ivo Pšeničný

Do svých sedmi let jsem byl dítětem štěstím obdařeným. Sudičky mně daly do vínku rodiče uměnímilovné i vyrůstal jsem obklopen krásnými knihami, hudbou, výtvarným uměním a také několika umělci. Můj tatínek z chudé rodiny vzešlý sice vystudoval na stipendium ve Francii na komerčního inženýra ale veškeré jeho zájmy a koničky se zaměřovaly na pole humanistické. Byl dobrým houslistou - na studiích si přivydělával hrou v tanečním jazzovém orchestru. Jeho hlavní vášní ale byl kumšt malířský; byl nedělním malířem značného talentu. Maminka naopak pocházela z bohaté patricijské rodiny, měla talent literární, uveřejňovala povídky v časopisech a už v mládí získala perfektní znalost němčiny a francouzštiny. Také hrála amatérsky slušně na piano. A tak často táta se přidal s houslemi a vínohradským bytem zněly melodie Schubertova "Zastavenička", Schumana, Beethovena, což mně bylo velice líbivé. Už jako mrně mne rodiče také často brali na výstavy výtvarného umění. Nejraději jsem měl galerii S.V.U. v Mánesu (budova byla jako zakotvená loď na Vltavě) a Národní galerii. Díky rodičům jsem také měl štěstí setkávat se a poznávat se s umělci.

Začnu se "strejdou" Františkem Ketzkem, akademickým malířem. Byl v mládí nápadníkem mé maminky, tehdy pohledný, štíhlý a kučeravý mladík podle fotografií. Já už ho pamatuji jako plešaticího a ne docela štíhlého Mistra zajímavé a nevšední tváře, který mne nazýval "zloprckem". Maloval kouzelné snové obrazy a byl znamenitým grafikem, vynalézajícím nové a neobvykle metody. Měl krásnou ženu Andulku, někdy trochu jednoduchou. Pracovala jako úřednice v Poldině huti. Jednou ve společnosti se hovořilo o nadcházejícím znárodnování "klíčového" průmyslu a kdosi se jí zeptal, zda tím nebude její místo postiženo. Andulka odpověděla, že ne, že oni klíče nevyrábějí. Strejda nevypadal moc nadšeně uprostřed neúspěšně potlačovaného smíchu. Přesto, že strejda Ketzek nikdy komunistickým mocipánům nelezl do zadnice, byl úspěšný, vystavoval a prodával, o jeho výtvořby byl vždy zájem. Po létech života o samotě si pak vzal známou malířku Jiřincovou, to už ale mezi námi ležely tisíce kilometrů.

Další zajímavá postava byl Mistr Riegel - malíř a restaurátor. Byl to veliký a hřmotný pán s vlající uměleckou hřívou, občas pokrytou uměleckým sametovým kloboukem s širokou obrubou. Mluvil silným a zvucným hlasem a měl ateliér na rozhraní Vínohrad a Žižkova. Ten ateliér mne fascinoval: obrovská místnost prosycená vůní terpentýnu, šelaku, olejových barev, česneku a jiných nedefinovatelných vůní a pachů byla plná nádobek se štětci a špachtlemi všech tvarů a velikostí, mezi tím stojany s rozdělanými plátny, dekorativní závěsy a kamínka s kastrolem vystydlého guláše a girlandy česneku visících ze stropních trámů. Pro mne chlapce to byla oživlá pohádka. Mistr Riegel vedl dvojí život: jeden normální v bytě se svou sympatickou ženou, druhý bohémský v jeho ateliéru sám či s přáteli bohémy.

Vynikající řešení pro kumštýře! Jedním z jeho velkých projektů bylo restaurování fresky Mikuláše Alše na Petříně. Matně si vzpomínám, že to byla kaple vedle rozhledny.

Uznávaným umělcem té doby byl malíř Václav Pavlík, malující převážně kytice. My jsme však od něho měli veliké plátno s postavou Sv. Františka z Assisi, obklopeného zvířátky a ptáčky a také slavnou "Bílou kyticí", kterou Pavlík daroval Andre Malrauxovi, francouzskému spisovateli a státníkovi. Po mnichovské zradě naší vlasti Francii si ji zraněný a uražený Pavlík vyžádal na protest zpět. K Mistru Pavlíkovi se váže vzpomínka nemající s uměním nic společného. Hned po konci války se jídlo těžko shánělo a za Prahou bydlící Pavlík dostal někde veliký kus špeku. Táta měl letecké hodinky, které se mistrovi už dlouho líbily; neodolal a vyměnil je za ten špek. Přinesl špek s vítězoslavnou tváří domů, před zraky rodiny ho na stole vybalil z papíru a ze špeku začaly skákat vysoko do vzduchu tisíce malinkých červíků, kteří se dostali ku špeku před námi a tak ta pochoutka skončila v popelnici pokrytá slzami naší rodiny.

Před válkou se rodiče ujali mladého strádajícího malíře. Jmenoval se Bořivoj Žufan. V mých rodičích našel mecenáše, kteří mu pomáhali nejen s nákupem barev, štětců a plátna, ale i s jídlem. Bořek oplácel tuto pomoc jeho obrazy a také tím, že o mne pečoval když šli naši na flám. Jednou se rodičové vrátili pozdě v noci, udivení, že jsem ještě vzhůru. "Kde je Bořek?" Ukázal jsem na velkou skříň, ve které našli Bořka schovaného. Ten rodičům vyprávěl, jak jsme si hráli na džungli, já že jsem byl jako lev a to tak věrohodně, že se mne začal bát a musel se přede mnou schovat. Namaloval pro mne můj portrét na dětských lyžích stoje na perském koberci v obývacím pokoji s jednou rukou v kapse, téměř v životní velikosti. Chudák Bořek nenacházející úspěchu a nemaje dosti sil bojovat s nepřízními života vzal si svůj mladý a talentovaný život. V letech šedesátých nás navštívila kurátorka Národní galerie, která připravovala posmrtnou soubornou výstavu Bořivoje Žufana, s prosbou o zapůjčení všech jeho děl v našem majetku. S velikou radostí moje maminka a já jsme jí vyhověli, výstava měla veliký úspěch a nadšenou kritiku. Jaká škoda, že úspěch přišel příliš pozdě pro nešťastného umělce.

Ještě malá vzpomínka z let válečných. O nedělích jsme se pravidelně scházeli s partou umělců (Zřejmě jsem jim jako kluk nevadil), zajeli jsme někde do lesa a pánové tam improvizovali s tátou opery. Na místě vymýšleli vtipná slova a k tomu melodie a zpívali z plných hrdel plašice srnky a zajíce. A tak jsme alespoň na chvíli zapomínali na hrůzy německé okupace.

Dalším z otcových přátel byl houslový virtuos pan Šroubek. Ten na umělce vůbec nevypadal, byl spíše aristokratického vzezření s ušlechtilým profilem a vždy velice upraveně vypadající. Často přicházel do našeho železářského obchodu na Flóře, usadil se v malé kanceláři v zadní části obchodu a povídal si s tátou. Já seděl v koutku, naslouchal jsem a ani nedutal. O čem mistr Šroubek hovořil? O rybaření, jaké jsou nejlepší mušky na pstruhy, o prutech, navijácích a udičkách. Jindy také ale o nekonečném hledání ideálního laku na jeho vzácné housle, který by ochránil dřevo nástroje a neuškodil kvalitě zvuku. Jako alchymista studoval staré recepty, míchal různé pryskyřice, a naslouchat tomu všemu bylo pro mne kluka romantického dobrodružstvím.

Když po létech se můj táta vrátil z jáchymovského lágru jako zlomený člověk, nemohl jako černá ovce najít zaměstnání. Přece však se mu nějak podařilo s pomocí přátel ještě uspořádat výstavu svých obrazů (jeden z nejlepších nazval Tanata, což znamenalo osud). Nevím bohužel s jakým úspěchem se výstava setkala, byl jsem v té době na vojně, zachovala se mně jen zažloutlá fotografie. Na vojně mne pak krátce potom zastihla zpráva, že táta zemřel na infarkt ve věku 49ti let v motolské nemocnici.

A co se stalo se všemi těmi obrazy? Osířely v Praze po kvapném útěku celé naší rodiny v roce šedesátém osmém a nemám potuchy, kde je jim konec. Ale vzpomínky jsem si přivezl sem do Austrálie a ty mně naštěstí nikdo vzít nemůže.

SOBOTNÍ VOLEJBAL-SATURDAY VOLLEYBALL

MAY 30; JUN 13 & 27

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

Letošní v březnu konaná **valná hromada sydneyjské jednoty Sokola Sydney** nepřinesla celkem žádné změny. Odstoupivšímu výboru byla odhlasována důvěra, starostou byl opět zvolen všeobecně oblíbený bratr Jan Jelínek, jeho zástupkyní sestra Edita Berntsenová, jednatelkou sestra Judita Dlasková a pokladníkem bratr Petr Čermák. Rozvinula se také debata o poměrně nákladných úpravách a opravách a došlo ku zapeklité slovní přestřelce (mezi sestrou jednatelkou a bratrem pokladníkem) (nečekaně vyvolané sestrou jednatelkou a namířené proti bratru pokladníkovi), která ohrozila důstojný průběh schůze, byla však nakonec poměrně šalamounsky vyřešena, aniž došlo ku skutečné střelbě. Jako i velká většina ostatních klubů v Austrálii a pravděpodobná i jinde, naše jednota prochází určitým krisovým obdobím, avšak finanční stav je kupodivu kladný. Došlo samozřejmě i ke konstatování smutné skutečnosti, že sokolská restaurace již po několik měsíců je opět nefunkční.

Zcela jasně slyším varovné hlasy některých čtenářů nabádajících k prozíravému mlčení, ale nedá a nedá mi to. Nikterak mi to prostě nechce dát. Chápu samozřejmě snahu ministerského předsedy Rudda zmírnit negativní dopad světové hospodářské krise vhodnými podporami, ale není mi také úplně lhostejný osud oněch stovek miliard jím tak štědrě rozdáváných, a na jazyk se mi dralo slovo „rozkutálených“. Kutululu sem – kutululu tam? Komu? Jak? Proč? Kdo to všechno kontroluje? Ony **jsou ty miliardy nějak vtahu** a ani nevíme kam vlastně zmizely. Howardova vláda nejen zaplatila dřívějšími vládami vypůjčené peníze – a to byla pěkná hromádka - ale dolárek k dolárku našetřila pro strýčka Příhodu i úctyhodnou sumičku. Tu tak pracně nashromádanou sumičku Mr Rudd dovedl jakoby vcukuletu rozprášit, strejčka Příhodu to nějak minulo, teď si budeme po světě znovu vypůjčovat a čekat až to zase potom nějaký ten Costello zaplatí? Jak říkám, neměl bych se o tom vůbec zmiňovat, ale na ten jazyk se to holt člověku drát nepřestává. A jak to bude s těmi milionky dolárků, které Austrálie dovede každoročně tak velkoryse rozdávat těm nejrůznějším prosebníkům? Vypůjčíme si i na ně?

Austrálii v březnu navštívili dva významní činitelé z českých medií, respektive reprezentanti České televize, její generální ředitel pan Jiří Janeček a ředitel vnějších vztahů České televize pan Roman Bradáč. Setkali se i s paní lkou de Detrichovou ze sydneyjského radia SBS a jak se zdá, Sydney a vůbec Austrálie se jim zamlouvaly. Nu řekněte, nebylo by to překvapení kdyby najednou jednoho dne na zvláštním vysílání televize SBS zčista jasna se nám kromě Chorvatů, Srbů, Rusů, Francouzů, Italů, Maďarů, Maltanů, Ukrajinců, Španělů, mohamedánů a jiných hlasů ozval i hlas český? Ne že by Češi neměli co vysílat, ne že by neměli o čem hovořit. I kdyby ukazovali jenom svoje kulturní památky. I kdyby ukazovali třeba jenom tu Prahu. Nic z takových pamlsků jsme ale doposud neochutnali. Je sice pravda, že tento světadíl je na druhé, té spodní, polokouli, ale to neplatí jen pro Čechy. V čem to asi tedy trčí, v čem to vězí? Ze by to nějak souviselo i s tím přerušením diplomatického zastoupení? Nebo na to zatím nikdo Černínský palác neupozornil? Nebo jsme nad to všechno jaksi povzneseni? Je nám to lógr? Nenapadlo to nikoho? Asi že doposud ne. Nebo jsme úplně drzgrešle? Jsme buď to nebo ono, ale na televizi SBS se neukazujeme. Nebo že by to bylo i tím, že jim tam doma kdekdto z Evropy kdeco českého vlastní a kdeco přihrblým Čížkům poroučí, a že ani dvacet let po znovunabytí svobody ve vlastní zemi nejsou Češi schopni zabývat se kromě žabomyších potyček ničím kloudnějším a vidí opravdu jen tu špičku svého jinak tak citlivého nosíku? Nu, nezoufejme. Kdoví, třeba ta návštěva oněch dvou televizních potentátů zapůsobí. Možná že jó, možná že né.

Bratr Jiří Jelínek nám poskytl možnost zahledět se na **čtyři stránky Posla z Pohorí ze dne 2.listopadu 1918**, tedy tiskoviny vydané čtyři dny po vyhlášení československé svobody. Tuto raritu mu poslala paní Milena Vernerová z Double Bay v říjnu minulého roku. Toto památné číslo Posla z Pohorí, jak se dočítáme, bylo vydáno v Rych-

nově nad Kněžnou jako „List české státoprávní demokracie“ a nese nadpis „První číslo za naši svobody“. Na první stránce čteme báseň Náróde můj jejímž autorem je Dr. Jindřich Štemberka, předseda tamnějšího okresního výboru, a zároveň i pod titulkem Správa Československého státu v rukou Národního výboru čteme provolání podepsané onou říjnovou pětkou, Antonínem Švehlou, Františkem Soukupem, Jiřím Stříbrným, Aloisem Rašínem a Vavro Šrobárem v Praze 28.října 1918 „za Národní výbor československý“. Škoda, že dnešní mladí lidé zatím se o podobné projevy valně nezajímají. Kdyby se zajímali, četli by mimo jiné: Lide československý! Tvůj odvčký sen se stal skutkem. Stát československý vstoupil dnešního dne v řadu samostatných kulturních států světa... Naši osvoboditelé, Masaryk a Wilson, nesmějí býti zklamáni ve svém přesvědčení, že dobyli svobody lidu, který dovede sám sobě vládnout... Zachovej štít čistý, jako jej zachovalo Tvé národní vojsko: československé legie...“. Na dalších stránkách se dočítáme i řeč jistého profesora O.Dlaba pronesenou v Rychnově nad Kněžnou k táboru lidu, v níž končí takto: „...Budou to dojemné chvíle, až se budou vraceti do vlasti naši slavní legionáři. Pokleknout musíme, až tito naši blaničtí rytíři v čele s profesorem Masarykem budou se vraceti do vlasti... Nový život se počíná pro nás, kteří jsme byli kdysi utlačováni, den slávy opět nadešel. Od Šumavy až k Tatrám bude se prostíratí náš československý stát a celý svět bude pohlížeti na to jak budujeme tento chrám pravé svobody, pravé demokracie...“. Čteme i výzvu Sokolů, v níž se mimo jiné praví: „...Vyzýváme všechno občanstvo, aby vstoupilo do našich řad a pomáhalo plniti úkoly, které na Sokolstvo byly vneseny. Jednotlivci službu bezpečnostní provádějící budou opatřeni zvláštními odznaky a žádáme občanstvo, by jich pokynů bezpodmínečně bylo dbáno a nařizení bez odmluvy a odporu zachovávána... Také všichni vojíni, kteří dlí na dovolené i sběhové bývalého rakouského vojska hlaseť se u Sokola k vykonávání služby bezpečnostní...“

Během prvních tří měsíců českého předsednictví Evropské unie jsme na obrazovkách australské televise zaznamenali jen několik záběrů premiéra Topolánka a jeho ministra zahraničí Schwarzenberga – v jiných světových televizích byla možná česká účast zachycena bohatěji. Krisová situace v úseku Gazy na okraji Izraele skýtala vynikající příležitost k vystoupení ministra Schwarzenberga, leč jeho postava se nám na obrazovce jen sotva kmítila ve stínu daleko známějších politických veličin. Snad i proto, že český ministr zahraničí se vyjadřoval spíše jako zastávce zájmů Izraele v nedávném střetnutí v Gaze, zatímco Evropa v tomto konfliktu již tradičně nadržovala Palestincům. A v jednáních o řešení světové hospodářské krise a v souboji mezi Ruskem a Ukrajinou o přívodu plynu do západní Evropy se při vzrušených kijevských jednáních Topolánkova vysoká postava též sotva jen mihla. Šťastlivcům se možná přece jen pošléstlilo zahlédnout konfrontaci mezi australským ministerským předsedou Ruddem a Topolánkem To evropské předsednictví bude nicméně pro Českou republiku významnou diplomatickou zkušeností a příležitostí k nebyvalé publicitě...

President Obama a jeho sličná choť se tedy v Evropě skutečně dovedli elegantně blýsknout. Po londýnském úspěchu na konferenci G20 a po strassburském symbolickém přechodu mostu z Německa do Francie během setkání členů NATO dorazili oba manželé na Hradčanské náměstí. Tam je očekávalo bouřlivé pozdravení ohromného davu, převážně mladých lidí, a Obama se rozhovořil o úmyslu postupně odbourávat atomové zbraně. To bylo kvitováno nadšeným potleskem - ono je to moc lákavé zapudit atomové zbraně, jen ale aby je současně zapudili i ti mezinárodní bandité! Vůbec veškeré Obamovy proposice znějí lákavě – jen to všechno prosadit. Kdo by nechtěl mír? Nu, jak dobře víme, jsou takoví, kteří si přejí docílit „úspěchu“ válkou. Hlásat mír mezinárodním desperádům bývá neplodné – viz Chamberlainův pokus s Hitlerem. – Český ministerský předseda Topolánek se na těch Obamových vystoupeních jaksi jen tak komihal sem a tam, sotva ho bylo vidět a rozeznat, jako by se jen tak všude přikřčoval a zdráhal se promluvit. Nikdo by byl jistě ani neuhádnul, že to je premier země se současným předsednictvím Evropské unie. Umí ten chlapík vůbec anglicky? Klaus v Praze vystupoval mnohem sebevědoměji a umí v tom západáckém prostředí veslovat docela dobře. A nepřikřčuje se – a to na západáky platí. Panenko

nesedej v koutě, i když budeš moc a moc hodná, nenajdou tě! Nakonec ještě vyzdvihneme, že tureckým mohamedánům věnoval prezident Obama více času a také zřejmě více pozornosti nežli přátelské Praze. Jen abychom se tedy neutleskali! A jen tak na okraj, Řekové se asi velmi potěšili z té sladkosti tureckého medu. A což teprve Arménci, jichž v roce 1915 Turci, válčící proti Spojencům, dost bezostyšně zavraždili na půldruhého milionu. To doma Američané ale asi nijak nezaznamenávají, však asi sotva tuší kde Turecko a Arménii hledat. A Obama je přece jen „realista“ a prozrazovat jim to nebude...

Rok všelijakých těch památných osmičkových výročí již šťastně pominul, ale **výročí lze hledat a nacházet** tu i onde. Měsíc květen žádnou výjimku netvoří a výročími je přímo obtěžkán. Na prvomájové praporečky a obligátní průvody už raději nemysleme, ale je tu Máchův první máj! Ten se slavit nepřestává a nepřestává. Jako by ten jeho Máj v té lásce přímo tonul. Ve skutečnosti je to spíše analýza sociálního rozvrstvení a ten úvodní borový háj se brzy promění v habitat „strašného lesů pána“ - leč kdo by se takovými podrobnostmi hodlal abgébovat? Jisto ovšem je, že Mácha tehdy v první polovině devatenáctého století vpadl svým Májem do pražského a vůbec českého Kocourkova jako víchřice a jeho máchovská čeština se rázem vyšvihla nad říkánky jeho veršotepeckých současníků oné doby. To se ovšem ukázalo až dlouho po Máchově smrti. Za jeho života se trvalo na tom, že co veršiček to pochvala hrdé české minulosti, a takové veršované oslavy Mácha nepěstoval. Svojí novostí a originalitou kypící češtinou však dovedl prorazit cestu budoucím generacím. Škoda, věčná škoda, že si ta s kosou pro takového českého velikána došla už v jeho básnických začátcích...- Mezi jinými květnovými událostmi minula vzpomeňme též konce strašné druhé světové války a hrůzné německé pomnichovské okupace českých zemí trvajících přes šest let, kdy Němci soustavně vybíjeli kdekoho a také hlavně české vzdělance. Smekněme klobouk i před pražským povstáním a v té souvislosti i před Vlasovci. Nu, zrádci to byli. Postavili se po bok nepříteli pustošícího jejich vlastní zemi. Bojující Praze však pomohli a za to jim nemohou být Pražané a vůbec Češi nevděční. Vojáci rudé armády pak hnali ty z nich, kterým se nepodařilo dorazit k Američanům, zpět za Ural do sibiřských gulagů a tam skončili i ti, které Britové později Stalinovi násilně vydali. Je to kapitola smutná, a je možná lepší o osudech Vlasovců neuvažovat. Ale vzpomenout v květnu jejich pomoci snad hříchem nebude.

Naskytl se mi nedávno znovu příležitost **poslouchat Novosvětskou symfonii Antonína Dvořáka** a jeho cellový koncert. Dá se to poslouchat znovu a znovu a znovu, a znovu je české povědomí tou hudbou okouzleno. Zároveň jsem si i znovu uvědomil, že ta Novosvětská je vlastně velmi štědrým darem našeho národa, respektive jednoho ze synů našeho národa, Američanům. Nu a povídám si, jsme mi Češi třeba tak trochu to nebo ono a skýtáme snad ostatním důvody k roztrpčení nebo alespoň k úsměšku, hudbu my ale máme fešáckou, jen co je pravda. A máme jí obrovskou kopu. Vždyť kdybychom začali hrát a zpívat prvního ledna a zpívali a hráli bez přestávky až do toho jednatřicátého prosince do půlnoci, vsadte se že bychom to všechno za ten rok ani nedohráli a nedozpívali. Za zlé to našim milým Australanům nemám, však i v hudbě komu není zhůry dáno... Ale nemohu se ubránit myšlence, že to jejich muzicírování by se skončilo ještě daleko a daleko před Hromnicemi ne-li před tříkrálovskou nocí. Vsadíte se?

V dubnu uvedlo sokolské kino Ponrepo v „režii“ bratra Petra Čermáka nový a skvělý český televizní film z roku 2007 „Operace Silver A“. Jde o zachycení atmosféry z doby kolem atentátu na Heydricha a režisér Jiří Strach se svého úkolu zhostil na výbornou. Film, který je zřejmě postaven na skutečných událostech z oné protektorátní doby zdá se věrně přiblížit postoje Čechů v Protektorátě tehdy žijících i jejich poměr k českým parašutistům vyslaným z Británie a vysazeným v okolí Pardubic a je to jeden z filmů v němž nedošlo k falšování historie zdůrazňováním bolševických „zásluh“ na odboji proti německé okupaci. Atmosféru tehdejší doby dokresluje i ve filmu vhod-

ně použitý český taneční hit z oné doby zpívaný Inkou Zemánkovou „Tak jako slunečnice každý den otáčí se za sluncem...“ a jeho ve filmu opakovaná melodie dramaticky kontrastuje s krutostmi prováděnými německým gestapem. Pamětníci si přijdou na své, i když jména dnešních nových filmových herců jako Klára Issová, Tatiana Vilhelmová, Jiří Dvořák a ostatních jim už nic neříkají. Účast diváků byla poměrně hojná. Kinu Ponrepu zdar a úspěch k výběru dalších podobných filmů!

V dubnu měla v Bondajském pavilonu premiéru konverzační **hra autora Pavla Kohouta Cyanid**, sehraná v rámci Minitheatru Evy Sitteové a jí také umně zrežirovaná. Není to nijaká obyčejná „konverzačka“ – je to vážná dramatická konverzace mezi dvěma ženami, polskou spisovatelkou (kterou představuje Eva Sitteová) a mladou dcerou ženy usmrčené v německém koncentračním táboře (hranou Zuzanou Fořtovou) týkající se knihy vydané onou polskou spisovatelkou jako její vlastní dílo. Kniha ve formě deníku zachycuje myšlenky a tragický osud osud židovské autorky. Mladá dcera skutečné autorky konfrontuje polskou „autorku“ a obviní ji z plagiátorství. Dramatická konverzace probíhá v Praze, kde dcera skutečné autorky dorazivší tam z Kanady se náhle vytasí s původním deníkem své matky. Obě herečky podaly opravdu vynikající herecký výkon. Konverzace ovšem probíhá v angličtině a lze se zatím jen nadít, že si tohoto závažného díla i skvělých hereckých výkonů obou těchto českých hereček povšimnou i australská media. Jde totiž o kulturní sydneyjskou událost první třídy.

Lovec perel Bojar

CESTOU DO EXILU (13)

Bořek Šindler

LÉTO SE KU KONCI CHÝLÍ

Léto se ku konci chýlí, sbohem buď láska má, odchází princ můj bílý s rudýma růžema – tak snad nějak šla ta slova kdysi známé operetky. A vskutku, to překrásné léto Páně 1948 se skutečně pozvolna nachylovalo ku konci a začínalo se psát září. Když dnes, když si po šedesáti dlouhých létech snažím před svým dnes již poněkud zmodřelým zrakem znovu promítnout ty první měsíce svobody ve Švýcarsku, onoho perfektního dolce far niente, zdá se mi, jakoby se jakási operetka byla opravdu tehdy odehrávala i v mém vlastním životě. Ono to vlastně nebylo nijaké far niente, žádné nicnedělání v pravém slova smyslu, ale mělo to nádech romantiky. Z klece bolševiků se mi podařilo upláchnout. Staral jsem se sám o sebe. Bylo to sice jen holé živobytí, v kapse ani vindru, ale přežíval jsem ze dne na den, z týdne na týden. Byl jsem zdrav, v žilách mi proudila mladá a poměrně bujná krev, ochutnával jsem plody mnohasetleté švýcarské svobody a měl jsem po boku úsměvy šťastného děvčete. Co mi chybělo? Ve svých dvaadvaceti/třídvaceti letech jsem moc těch chyb nikde kolem ani neviděl, prostě jsem si nijak nepřipouštěl, že by něco mohlo chybět. Žil jsem v radostném neskutečnu a po uši, ba naduši zamilován do Leonie. Jako „Bauhelfer“ ve vesničce Pestalozzidorf v Trogenu švýcarského kantonu Appenzell, jako pomahač kuchaře pana Nölliho a vyučitelovač latiny, občas mávající i lopatou, a jako československý občan dočasně trpěný švýcarskými úřady.

Co že mi tedy chybělo? Peníze určitě. Leč nedostatek peněz jsem nějak tehdy vůbec nepocítoval. Když peníze nebyly tak holt nebyly. Chyběla mi kapánek jistota pobytu ve Švýcarsku. Jen ale kapánek. Hlavu jsem si tím nijak příliš nelámal. Pomalu se blížil okamžik, kdy bude nutno formálně požádat švýcarské kantonální úřady o asyl a o udělení statusu „Flüchtlinga“, uprchlíka, běžence. To jsem si s příchodem září a prvních závanů podzimních větrů začal uvědomovat dost silně, ale z rovnováhy mě to nevyšinovalo. Ve svém tehdy ničím nepodloženém optimismu jsem si ani vlastně nepřipouštěl, že by mně mohli Švýcaři mou žádost o asyl zcela jednoduše zamítnout. Že by v Bernu byla někde založena poznámka – pozor na toho pisálka? Ta neutrální консерва, k níž jsem před rokem neprozřetelně zemi svého budoucího asyly přirovnával, ta že by jim mohla ještě ležet v žaludku? Vítr ranného podzimku přinesl také

ale zprávu, že Leonie má velkou naději nastoupit v říjnu v Curychu výborně honorované místo sekretářky ředitele jedné exportní firmy, a mně se zdálo v té době nemístné zrazovat ji od nastoupení do tak lukrativní posice. Já sice mohl v Pestalozzidorfu i nadále zůstat – pokud by mně bylo právo asyly ovšem uděleno – ale začínal jsem konečně uvažovat i o nějakém vytyčení budoucnosti na delší dobu, na několik příštích let. Kromě toho jsem nijak netoužil odloučit se od Leonie. A zatímco se myšlenky honily kolem oněch základen byla tu s podzimními větry i polovina září.

Uvědomoval jsem si, že právní studium na Karlově universitě bude asi na kočku a začínalo mi vrtat v hlavě, jak by to tak asi bylo s vysokoškolským studiem v Curychu. Byly to zpočátku jen matné představy a nejisté úvahy a nevěděl jsem dobře jak na to, kde začít a poměrně pohodlná existence v Trogenu mě nehnala do žádných náhlých rozhodování. Když se mi ale doneslo k sluchu, že do Curychu utekl z Prahy jeden otcův známý, pan Pařil i s celou svou rodinou, začal jsem rozvažovat tak i onak a dospíval jsem k závěru nějak to provést a do Curychu v říjnu s Leonie odjet a tam studovat. Ze to nepůjde bez stipendia, to mi bylo jasno, ale pan P. mě ujišťoval, že „nějak se to už vyřeší“. Tonoucím jsem sice nebyl, takového slaboulinkého stébélka jsem se nicméně zachytil a vemluvil si, že se dám zapsat na právnické fakultě na podzimní semestr a ten měl začínat v říjnu. Nu dobře, teď tedy ten asyl. S Hanni jsem domluvil, že ona bude za mne v městě St.Gallen orodovat, že promluví s tím a oním, a že se to snad nějak podaří. Oficiálně jsem byl přihlášen jako resident St.Gallenu – v malinkém Appenzellu jsem vůbec nemohl doufat na kladné vyřízení žádosti o trvalý pobyt. Jednoho dne ku konci září jsem se tedy vydal za Hanni a šli jsme spolu na kantonální Fremdenpolizei. Tam, kde mně před nškolika měsíci poradili pobývat zatím ve Švýcarsku na československý pas a ozvat se teprve až se přiblíží doba vypršení jeho platnosti. Pro jistotu jsem tu dobu nechal úplně projít a u přepážky jsem stál už s pasem vlastně neplatným. Postávali jsme tam kolem a posedávali s Hanni hezkých pár hodin, vyptávali se mne úřední šimlové na to i ono, dokonce mi naznačovali, že vědí o jisté kanceláři v Mnichově, kde by můj cestovní pas mohl být ilegálně prodloužen a odpadla by tak nutnost asyly. Já jsem si ale tenkrát postavil hlavu a na asyly jsem trval. Koncem odpoledne se ukázalo, že mé žádosti bylo skutečně vyhověno – a dodnes mám důvodné podezření, že Hanni zatahala za několik provázků, klíčků a smyček a že za ně uměla zatahat účinně. Dostal jsem ústní příslib kladného vyřízení, písemné formality že budou projednány během několika dní... Do Trogenu jsem se pak ten den vrátil až navečer a v tom elektrickém vláčku se mi stoupalo ze St.Gallenu nahoru do Trogenu už zvesela – a netřeba jistě podotýkat, že jsme si to s Leonie hned oslavili se všemi náležitostmi.

Pomalou jsme se ale potom začali loučit s Pestalozzidorfem. Studený podzimní severák to dovede už i v podhůří Alp rozfofrovat a totam bylo léto. Zašli jsme si s kamarády několikrát na Hohe Buche a také na Gäbris, začínal na nás pomalu padat smutek z nadcházejícího loučení. Však jsme v nádherném zeleňoučkém Appenzellu prožili překrásné týdny nádherného léta. Douglas Roberts a Jaquie nás neviděli rádi odjíždět a Herr Wetzel přemlouval Leonii, aby u něho zůstala jako sekretářka. Můj odchod přijímal můj šéfkuchař Herr Nolli jako by se nechumelilo, ale mě nijak nelákala představa dát sbohem máslu, smetaně a tomu výbornému ementalu, s těmi dobrotami bylo loučení věru dost nelehké. Nu a jednoho říjnového dne jsme, dost posmutnělí, nasedli v Trogenu do vláčku a Pestalozzidorfu zamávali – nebylo to loučení nadobro, byli jsme oba pevně rozhodnuti tam občas přes weekend zajet – ale loučení to bylo... Vláček šouráček nás pomalu dovážel přes Speicher dolů do St.Gallenského údolí a netrvalo dlouho a nastoupili jsme tam na nádraží do curyšského rychlíku.

Tak tedy končila první etapa, první kapitola mého exilu. Neměl jsem tenkrát ovšem té nejmenší potuchy, že bych se jednou – vlastně za méně než dva roky – měl ocitnout na zámořské lodi cestou do pátého světadilu. Neměl jsem tušení ani o mnoha dalších věcech a událostech. O situaci doma v Československu jsem věděl jen zlomečky vydolované ze švýcarských novin, a takových zlomečků bylo poskrovnou. České noviny jsem po týdny a týdny neviděl a exilového tisku ještě nebylo. Žil jsem v Trogenu vlastně skoro v úplné izolaci a byla to splendid isolation, jak říkají Američané. Z domova jsem zprávy vůbec neměl, o rodině jsem nevěděl naprosto nic, poslal jsem sice v červenci po přistání v Curychu lístek, že jsem ve zdraví doletěl, ale potom jsem raději mlčel a nepsal nic. Nevěděl jsem ještě, že z republiky stále utíkají tisíce a tisíce uprchlíků přes Šumavu a přes Dunaj do Rakouska a že uprchlické lágry se plní Čechy a Slováky – hlinkovští Slováci začali utíkat hned koncem války, to se všeobecně

vědělo už dávno. Do Curychu jsem tedy tehdy přijížděl naprosto neinformován o současných poměrech... A curyšské hlavní nádraží nás přivítalo tak jak velká nádraží velkoměst dovedou vítat: chladně a neosobně. Kdepak srovnávat to s nádražičkem vláčku šouráčku v Trogenu a s vůní tam v okolí pokosených otav! Curych je ovšem město prastaré, starší než Praha, a svoje krásy má, leží na březích nádherného jezera, ale kolem nádraží těch krás člověk nikdy nijak moc nezaznamenává.

Nu což, dopsali jsme krásnou a poutavou kapitolu svých životů, Leonie i já. Teď bylo třeba za tou kapitolou udělat tečku a chtě nechtě jsme ji udělali. Snažili jsme se sice trochu ji oddálit, posunout, a trochu i oddálili a posunuli, ale pak jsme ji udělat museli. A udělali. Rozloučili jsme se a řekli si v polibcích na shledanou, však budeme žít v jednom městě. A bylo po té vši letní kráse tam nahoře v Appenzellu. Bylo mi teskně, přeteskně, ale vydal jsem se na cestu za adresou pana Pařila a tak jsem načal kapitolu další...

(Pokračování)

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Krásná ta česká řeč skutečně je. To ano. Kouzelné jsou i její taje. Nu a co taje krás písní? Dnes se tedy pro změnu zahlubejme nad krásami tajů českých lidových písní. Ne ovšem těch moderních popěvků, vlastně hulvátských poskřeků, neboli těch hlomozů a výkřiků u mikrofonů vykonstruovaných drogami omámenými pomatenci v žoldu finančních násosníků někde v Americe, spojených s divošskými pohyby pokroucených těl s nemilosrdným doprovodem nemelodických brnkání na kytary prapodivných tvarů. To všechno na mysli nemám, nezoufejte. V těch právě popsanych jevech nenalézám ani taje ani krásu. Na mysli mám skutečné české písně lidové nebo národní, předmikrofonové plody české originality a vynalézavosti. Nejsem žádným vyskoleným znalcem toho žánru, ale přesto si troufám se nad tím vším a kolem toho trošilinku zahlubovat. A jak dobře víme, Češi dovedou zanotovat o čemkoli.

Nelze si nepovšimnout, že české lidové písně se točí kolem těch nejružnějších subjektů – od ptáčků zpěváků mnoha odrůd, tedy od ptáčka jarabáčka přes kukačku žezulku po skřivánky, slavíky a husičky, od síti prosa na souvrati přes nalézání dukátů na panských lukách a smutně jdoucí hodiny ve valašských metropolích až po topůrka seker a velvarské marnotratníky. Asi i jako jiné národy, libujeme si my Češi v těch nejzroztodivnějších milostných situacích a ošemetných zápletkách, bohatých to materiálech pro rozvodové soudy, ovšem v dobách vzniku našich lidových písní ještě neexistujících, natož pak pracujících na plné obrátky, kteréžto zápletky se jednoduše řešily nožem do zad. Nu a co by mohlo být jasnějším důkazem než osud toho Janka, jenž měl namířeno přes polanku a tam se ho chystali zabít pre galanku, i když on se takového osudu nelekal a oháněl se svou vlastní šablenkou, a sekerečku měl na tutti v záloze. Lze ovšem namítnout, že ono drama se odehrávalo spíše na horkokrevnějším teritoriu našich vehementních bratrů Slováků, jak tomu ostatně nasvědčují už sama slova textu, a že jsou tudíž čeští Jankové a jejich spolubijci z obliga. Faktem nicméně zůstává, a k tomu není třeba statistik, že se to všechno dost točí kolem popelavého peří holubének ztracených za podezřelých okolností přímo někde na poli, červených šátečků, zálečných myslivečků odluzujících v zelených háječcích nevěrné panny a nakonec přirozeně kolem těch přímým akcím bránících sukýnek, byť i podkasaných. Vždyť ty sukýnky, obvykle červené, bývají sice tenké, právě tak jako ony všechny ty košulénky, ale naše lidové popěvky právě obsahují dosti podrobné návody, jak prostě na to, aby se tam došlo, ale aby se holt taky jako neřeklo.

S kterou začít, slyším vaši otázku. Nu, s kterou? Ono je těch českých lidových písní na stovky a v obecné škole dejvické nás jich paní učitelka Hrabánková naučila v hodinách zpěvu pozhnaně. Radio bylo v začátcích, televise byla na houbách a my kluci jsme tehdy zpívali rádi. Nu a s čím že tu přehlídku tedy zahájit? Uhádli jste. Kočka leze dírou, pes oknem, nebude-li pršet nezmoknem'. Proč kočka tou dírou a proč pes právě oknem – v tom je právě ten taj. A ten taj je následován logickým konstatováním v tom smyslu, že nebude-li pršet nezmoknem'. Souvislost to věru nemá, pravda pravdoucí, ale rýmuje se to. Snad je v tom i ukryto tajemství té naší české duše, ta rovněž jakoby postrádala často logických souvislostí, ale obvykle se dovede s okolím srymovat. To je ale, draží čtenáři, pouhopouhý začátek. Bez košulenek a sukýnek. S tím

psem a kočkou ono to samozřejmě není jen tak. Bedřich Smetana z toho vytvořil, pardon hudební genius Bedřicha Smetany z toho vykomponoval hlavní hudební motiv své Vltavy – slyšíte a pozorujete jak ten pes leze oknem a ta kočka tou dírou? Bezpochyby je to obyčejný český Voříšek a ani ta kočka nebude nic moc, nic do Siamu, asi tak trochu mourovatá, ale ten Smetana z nich hudebně vybásnil vedlelo dnes hrané po celém světě. On to Smetana sice kapáneček zmoloval, ale v tom posledním okamihu, právě než se mu Vltava vlije do Labe, jede to už na plné pecky v duru, přesně podle toho psa a té kočky. No prosím, pak že jen nějaký Voříšek. To ovšem není celkový osud té české lidové písně. Oni si tu melodii přisvojili i v Izraeli a mají z toho psa, kočky, okna a díry nádhernou a libozvučnou národní hymnu – a to vy jistě víte. Není vyloučeno, že je ta hymna odvozována hudebními experty z dávné sladké aramejštiny, ale to jsou jen láry fáry. My Čížkové dobře víme, že tam leze ta kočka se psem, a že nebude-li pršet nezmoknem'. Kdo nevěří, ať tam běží a ať si to zalalá.

Letěla husička, slyším vás pět, letěla z vysoka. Nemohla doletět a spadla do potoka. Nu, jako malý hošík jsem tu husičku dokonce i litoval. Vůbec jsem neuvažoval o umění husy schopně létat, a když už, tak na sichr ne z vysoka – ale což, ony ty divočejší husy i ten let zможou, když by na to přišlo. A ta smůla, že nemohl ten operenec doletět a spadl do potoka, to nebylo vlastně ani žádnou tragedií. Vždyť ta husička spadla do vody a musela se cítit ve sém živlu, dopadnout na tvrdou půdu byla by si nabíla. Možná, že spadla nikoli do potoka, alebrž přímo do Dunaje a tam viděla jinou husičku ana po tom Dunaji plave a housátka se za ní kolébají. Leč nepopouštějmež přílišně uzdu své fantasii, on ten Dunaj neteče ani Moravou, natož kotlinami českými. Obrátme raději pozornost na další české husy, a abychom včas odvrátili případný hněv feministek, uveďme ihned, že jde o husičky Andulky šafářové. Ta se asi někdy někde nějak zapomněla s nějakým frajirkem, husy ji vběhly vtom tumlu do ječmena a Andulka je potom v písni nabádána, aby je vyhnala ven, než bude bílý den. Aha, na potvoru ony se ty husy v tom ječmeně brouzdaly zřejmě přes celou noc, zatímco asi Andulka... Nechme však dohadů o prohřešcích nebohé svůdnice Andulky a politujme toho prostopášníka z Velvar. On ten chlap pil, jedl a hodoval, hezký holky miloval a pak si naříká, kdeže jsou jeho tolary. No nic, Velvary jsou městečko spanilé byt i byly domovem notorického českého marnotratníka. Konečně naše gymnasium RRG XIX stálo v Dejvicích na Velvarské třídě, dokud se nezačali konšelé přít o její zbytečné přejmenovávání. Z Velvar už je potom jen skok kolem Řípu do Roudnice. A právě tam má ten náš český milenec svou panenku a tam mu za ní choděj ti hezouni myslivci. O Kralupech – a i ty jsou tam dost při cestě – jakoby česká lidová poesie nechtěla ani moc vědět a k nim se hlásit a nebýt Seifertovy babičky, která tam údajně bydlela, a kterou on tam navštěvoval, Kralupy by byly zapadly do kolemtekoucí Vltavy. Ale trochu na severovýchod od nich je holt ten osudný Jičín. Tam, tedy v tom kraji nedaleko Jičina, je ten krásný zámek, v němž žila ona panna co ovčáčka milovala o co mu psala – ovšemže v tajnosti – psaní plná milosti, tedy po novočesku plná lásky, tomu klukovi podařenému. A už jsou tu zase ty husy. Hajha husy ze pšenice, ne z ječmena, hajha husy ze žita. A dovidáme se, že lepší je ta malá holka nežli je ta velká. Také jsme informováni, že ta malá se sama točí, zatímco ta velká nemůže. Ta prý čeká na chasníka, až jí chasník pomůže. Nu a řekněte, proč on by taky nepomohl, čeští chasníci pomáhají velice rádi, dámám velkým i malým, panenkám nepanenkám...

Jsou mezi lidovými písněmi i jisté podivnůstky a zvláštnůstky. Jedna melodie, dvě verše. Muzika hrála, břinkala, zatímco moje z nejmilejších plakala. Lze to však i zaměřit na Frýdecko a zanotovat o tom, že okolo toho Frýdku je cestička na niž se zelená – nu co by se zelenalo? Travička. A lze to i spojit, takže potom tam muzika břinká poblíže toho Frýdku. Travička i květiny jsou oblíbeným tématem našich českých písní. Však víme, že travička zelená, to je nejen moje potěšení, je to dokonce i moje peřina. Ba i canabis dovedeme opěvovat. To když Andulka konopí, tedy canabis, močila, do kapsy jí skočila žabka. Pak když Andulka len, žabka skočila ven a bylo po všem. Jiná svižná česká dívčina konopí nemočila, plela ale len a nevěděla, ona prosím nevěděla že jí srdíčko bolí. A libujeme si i v barvách a ptáme, kde tu červenou a modrou fialu ta má milá trhala. Kde? Nu přece v zahrádce, v té v níž rostou i fialy červené. O Vltavě již padlo pár slůvek, o řekách Labi, Ohři a Dyji se nijak nic nezpívá, ale nad Berounkou pod Tetínem, kde růže roste červená, tam je to romantičtější a tam lze též hledat a nalézt zmámené panny. Ty lze ovšem nalézt i v domcích blátem

a hlinou slepovaných ve Zlaté uličce, jenomže Hašlerky jsou v nejlepším případě pouze zlidovělé pražské popěvky.

Vidím ale, že v zahloubání se do tajů českých lidových písní budu musít pokračovat až zase příště. Jisto však je, že některé z nich vynikají přísnou logikou a jiné naopak jako by se logice vůbec vymykaly. Jak třeba leze ta kočka dírou a ten pes oknem s následným konstatováním, že nezmoknem' nebude-li pršet - to se logice sice zcela nevymyká, jen je třeba si to zanotovat s vědomím, že kromě Smetanovy Vltavy notujete i izraelskou hymnu. Pak že jenom Voříškové! Ale tohle všechno se netýká bojar-ské Moravy. Ty písně těch potomků statečných bělohorských hrdinů mají jiný spád, jiné tóniny, jsou dost na mol, a dovedou uhánět jen což. Hlavně ty na Moravském Slovácku. To ale nechme na to jindy.

KRONIKA SAMETOVÉ REVOLUCE Recenze Bořka Šindlera

Vžívat se do minulosti nebývá nikdy bez obtíží a člověk musí nejen proplouvat hloubkami zapomínání, ale snažit se také zároveň odsouvat z mysli celou lavinu pozdějších dojmů, které minulost dovedou zatlačovat do nových perspektiv. Pročítat tedy dnes historii průběhu dramatických okamžiků, jež před dvaceti léty probořily ledy stagnace Československa bolševiky způsobené, historii vzniklou poměrně záhy po ukončení onoho „obrodného precesu“ je tudíž pozoruhodným cvikem jakéhosi návratu do již uplynulého neskutečna. A není nijak snadné snažit se vidět události z minula bez přínosů pozdějších komentářů a kritik.

Leží tu před mýma očima dva útlé svazečky s názvem Kronika sametové revoluce. Vy-dala je ČTK a vytiskla Typografie, data vydání se však nemohu nikterak dopídit. Jen okolnost, že výtisk stál Kčs 10,- jak je uvedeno na obálce, napovídá na údobí před rokem 1993, kdy teprve došlo ku štěpení československé koruny. První sešitek má na titulní stránce fotografii skupiny mladých Čechů, v pozadí se sochou svatého Václava a Muzea a v popředí s květinami a s označením „NENÁSILÍ“, a na druhém svazečku je již tehdy za presidenta zvolený Václav Havel v důstojném ústroji an kráčí po své volbě presidentem po dlažbě hradního nádvoří, asi nádvoří prvního. Letos, tedy v době dvacátého výročí oné slavné sametové revoluce, mi pročtení těchto dvou svazečků připravilo jakousi historickou rozkoš a semtam i pousmání. Nicméně už první fotografické záběry na první stránce prvního svazku jsou působivé - chlapec klečící před sochou svatého Václava rozzínající svíčku, mladá dívka s rozhodným výrazem ve tváři a skupina mladých dělníků z Poldiny hutě hrdě třímající českosloven-skou vlajku a transparent s heslem Konec vlády jedné strany - a dokreslují, že se o tehdejší převrat zasloužili především mladí lidé, a že i jim, narozeným za nesvobody, měli svatý Václav i československá vlajka co říci.

Oba svazky jsou upraveny tak, že uváděná kronika postupuje ode dne ke dni a po výčtu událostí toho kterého dne je vložena vhodná vzpomínka jednoho z žurnalistů. První svazek zahajují samozřejmě události z klíčového dne, to jest z osudného pátku 17. listopadu 1989, kdy spořádaný průvod studentů Prahou byl na Národní třídě sevřen policejními oddíly a brutálně zpendrekován, a je ukončen nedělí desátého prosince, kdy již v zrevolucionovaném Československu působila vláda nově dosazeného komunisty Mariána Čalfy (ten ze strany vystoupil až v lednu 1990) - tak zvaná vláda „národního porozumění“ - a uvažovalo se o kandidátech na presidentské místo po odstoupivším Husákoví. Druhá část pokračuje od pondělí jedenáctého prosince 1989 a končí novoročním projevem Václava Havla prvního ledna 1990, již jako nově zvoleného presidenta federálního Československa. Zabírá tedy celkové časové rozpětí Kroniky pouze nějakých šest týdnů, jsou to ale týdny historické, které rozhodně otřásl celým Československem, otřásají i jeho dnešní přítomností a řekl bych že jejich důsledky otřesou i budoucností. Jak si dnes člověk znovu zpřítomňuje, „sametová revoluce“ udala tón a politické zaměření naší země při nejmenším na několik dalších de-sítiletí a poznamenala jeho politický vývoj vlastně asi natrvalo.

Když se tak čtenář znovu prochází tou sametovou minulostí - ovšem obdařen možností zpětného pohledu - uvědomuje si věci dnes už dávno jakoby vyřízené. Například to, že v oné revoluční době zůstávalo Československo stále okupováno Rudou armádou a ti kdo povstali proti komunistickému režimu se museli neustále jako-by přes rameno ohlížet, nevyjíždějí-li za rohem proti nim sovětské tanky, a i tím

krušným faktem se dá alespoň částečně vysvětlit dnes již mnohým z nás nepocho-pitelná tehdejší ohleduplnost vůči odstupujícím a do offsidu kličkujícím bolševikům. Přechodná vláda komunisty Ladislava Adamce byla nahrazena jak dnes už víme další přechodnou vládou komunisty Mariána Čalfy a vysokoškolští studenti, kteří byli hyb-nou pákou celého revolučního kvasu tvrdošijně nepřestávali stávkovat, dokud nebyl zvolen prezidentem Václav Havel, jemuž oni tenkrát bezmezně důvěřovali. K ostatním aktérům sametových událostí totiž chovali důvodnou nedůvěru. Při dnešním pročitá-ní Kroniky si také čtenář uvědomuje, že se oponenti komunistické vlády spíše nějak zaobírali potrestáním viniků brutálního zásahu policie proti studentskému průvodu než spravedlivým potrestáním udržovatelů zlořádů za posledních několik desítek let. O odstranění komunistické strany vlastně ani nebyla řeč – stále se nějak počítalo jen s nápravou a nikoli s definitivním odstraněním zločinné smečky, která Českosloven-sko po dekády ujařmovala pod záštitou Kremlu. Ještě druhého prosince, tedy před svou kandidaturou na presidentský úřad, Václav Havel – podle Kroniky – Rudému právu prohlásil: „...Zdá se mi, že úkolem komunistů je co nejrychleji obrodit svou stranu, aby se z ní stala strana moderní, která se vzdala totalitního způsobu vlády a vstoupí do budoucího pluralitního systému tak, jako každá jiná politická síla.“ Ani slovíčko o trestnosti zkorumpovaných soudců, advokátů, prokurátorů, vězeňských bachařů, policistů, politbyra, příslušníků lidových milicí a celých dalších ešalonů ko-munistické vlády násilí. Jakoby nešlo vůbec o převrat zásadní, ale jen o jakousi očis-tu pomýlenců. Ostatně tak to od roku 1977 viděla i Charta 77 – nikoli odstranění bolševiků z Hradčan, pouze jejich donucení respektovat v praxi k čemu je zavazuje (komunistická) československá ústava nebo třeba helsinská smlouva. Dovede si ně-kdo vůbec představit jakou reakci by v roce 1945 bylo vyvolalo prohlášení, že nacist-ická partaj se bude musit zreformovat?

Proti Masarykovi a jeho první republice se sice nijak tehdy nehorlilo, ale také se jí ani nikdo doma obzvláště nedovolával jako vzoru k dalšímu vývoji. Havel sám se narodil teprve rok před Masarykovým úmrtím, během války a německé okupace byl dítětem, v průběhu „vítězného února“ byl dvanáctiletým chlapcem a byl spíše unášen naděje-mi na obrodu nežli na zásadní zvrát. Širší domácí veřejnosti zpočátku nebyl Havel ani znám, prosadili ho nakonec jako hybnou páku Občanského fóra a jako kandidáta na úřad prezidenta republiky divadelníci a vysokoškoláci. V průběhu revolučních událostí však ani on, Havel, ani Občanské fórum ani jiní revoluční pohlaváři nepro-testovali proti trvajícím označení Československa jako Československé SOCIALI-STICKÉ republiky, a této socialistické republice po své volbě též Václav Havel skládal jako její nový prezident presidentský slib. Byl ostatně nakonec zvolen sice jednohlas-ně, avšak parlamentem složeným, až na snad dvě desítky nových členů dostatečně zvolených po abdikaci vyložených komunistických urputníků a jejich nohsledů, z mužů a žen „zvolených“ ještě za normalizační éry. Presidentem se tedy stal kovaný nekomunista Václav Havel, disident a donedávna vězněný odpůrce bolševické dikta-tury, ale vláda Československa si podržela punc předsametové revoluce v níž dále do-minovali komunisté v klíčových pozicích. Komunisty byli v nové „vládě národního po-rozumění“ její předseda Čalfa, ministr národní obrany Miroslav Vacek, tři z místo-předsedů a i další komunisté/soudruzi. Byl v ní ale také jistý prognostik Václav Klaus jako ministr financí. S takovou vládou potom začínal Havel presidentovat. V čem tehdy spočívalo, mohli bychom se dnes tázat, v čem asi spočívalo ono „poro-zumění“? A co symbolisoval ten samet? Anebo to snad bylo i sametové porozumění?

Jak už dnes víme, ten samet dovedl obestírat tehdy všechno. Obestřel i uvažování ji-nak docela racionálních zastánců Občanského fóra. Obtočil se ale především kolem hlav a krků, především krků, bývalých vykonavatelů bolševické krutovlády. Zůstali pak tím sametem ochraňováni všichni zloduchové vlastně až dodnes. Bylo pro tento jev obestření zločinnosti všeobecné porozumění – rozhodně ve „vládě porozumění“ a samozřejmě i v její předchůdkyni, ve vládě řízené soudruhem Adamcem. Bylo snad záhodno a přijatelné ukazovat, poukazovat, na zločiny napáchané komunisty, jen ale diskretně na ně poukazovat. Nikoli pronásledovat nebo dokonce potrestávat ty kdo je napáchali. A Václav Havel ve své naivitě vyjadřované hesly jako že „láska a pravda musí zvítězit nad lží a nenávistí“ nebo „nejsme jako oni“ byl ve svém oblačném živlu. Jistě to myslel dobře, nebyl politikem ani člověkem protřelým každodenní skuteč-ností, byl prostě a zůstal naivkou, naletěl a nalétal potom i v dalších letech, až jeho naivita vyústila v onu „blbou náladu“, kterou si potom nedovedl nijak vysvětlit. V tom tedy očekávání režimem postižených obětí bolševické diktatury zklamal na celé kolo,

jen tím sametem hladil a pouspával s naprostým neporozuměním nutnosti spravedlivého potrestání. Kronika také nehovoří o tak očividné nutnosti spravedlivého trestu – a „zrádných emigrantů“ se nikdo neptal. O exilu a exulantech též Kronika sametové revoluce zachovává cudné mlčení. Objevuje se v ní sice poznámka o návštěvě v Praze vydavatele Svědectví Pavla Tigrida, dočítáme se i o návštěvě Tomžše Bati – ale jakoby jen povšechně a z holé nutnosti. Ani jeden z těchto dvou individuí nezvonil na Václavském náměstí klíči když se tam všeobecně klíči ostentativně zvonilo, a kdo nezvonil klíči ten neměl co povídat, ten měl mlčet... Tak nějak to pročitání Kroniky působí. Vylepšit vládu komunistů. Přijmout do vlády nějakého toho nesoudruha, to snad ano, tím směrem se neslo svého času i pražské jaro, ale obrátit o stoosmdesát stupňů? Co by tomu proboha řekl velký Lenin, čte člověk mezi řádky. Nu, konečně ani chartisté se nepokoušeli o víc. To staročeské „jen vocamcaď a jen pocamcaď“ – jakoby z Kroniky přímo číselo. „Byla krásná ta naše revoluce, sametová. Nestřílelo se při ní. Neuzavřela se do sebe a pamatovala i na druhé, slovo solidarita jí nebylo cizí.“ To se praví na straně dvacáté sedmé druhého dílu, a to v souvislosti s tehdejšími událostmi v Rumunsku, které sameťáky dost děsily.

Zajímavé je čtení té části Kroniky, která se zabývá kandidaturou na volbu federálního presidenta republiky. Nakonec se uvažovalo o čtyřech osobách, z nichž tři byli komunisté. Zprvu sametoví revolucionáři uvažovali o prominentovi pražského jara Čestmíru Císařovi. Ten byl za normalisace odstraněn Husákovou klikou a v jedné Hašlerově písni obsahující sloku „chodíval tam chodíval z kanceláře písař, měl klobouček na stranu, jmenoval se Císař“ se z opatrnosti zpívalo „jmenoval se Kebrle“. Tedy tento „Čestmír Kebrle“ nakonec kandidaturu vzdal, nehodlal ji však vzdát další komunista, ministerský předseda Ladislav Adamec – který předsedal vládě předcházející vládu „národního porozumění“. Nezískal si však dostatečnou popularitu a na jednom shromáždění zvoniteli klíčů byl na Letenské pláni dokonce vypískán. Zcela vážným kandidátem byl ale Alexander Dubček, komunista od ranného mládí a hlavní představitel pražského jara a předsrpnové „obrody“ v roce 1968. Ten by byl býval sice na presidentskou funkci sametovým revolucionářům přijatelným, dopadlo to však nakonec tak, že byl zvolen předsedou poslanecké sněmovny a jediným kandidátem na presidentský úřad zůstal Václav Havel. Havel se nikam dopředu nedral, byl spisovatelem a divadelníkem, neměl žádnou předběžnou průpravu na politickou kariéru, byl ale ve světě znám jako odvážný a dlouho několikrát vězněný český odpůrce komunistů – a těch bylo věru v Československu poskrovnu. Byl také favoritem a miláčkem Občanského fóra a tudíž se stal nakonec jediným kandidátem na volbu presidenta. Byl také obzvláštním důvěrníkem hlavních iniciátorů listopadového převratu, vysokoškolských studentů, kteří mu důvěřovali a byli by za něho kladli obě ruce do ohně – dokud je později nezklamal, leč to zklamání se dostavilo až po datu, do něhož je Kronika dovedena. Havel se rozhodl nominaci přijmout, byl zvolen a zvolen vlastně ku spokojenosti všech. S jakými úmysly ho volili komunisté je ovšem dodnes předmětem dohadů. Klonil bych se k názoru, že ho, naivku, komunisté opili rohlíkem. Volba byla provedena v historickém Vladislavském sále a po přísaze se novopečený prezident odebral na slavnostní mši v katedrále svatého Víta slouženou kardinálem Tomáškem.

Kronika to sice nijak široce nerozvádí, ale – jak již zpočátku uvedeno – je nutno mít na zřeteli, že přítomnost Rudé armády v Československu a ve všech okolních satelitních zemích asi dodala všem tehdejším povstalcům, kromě těch rumunských, důvody k vážnému přemýšlení o eventuelních důsledcích „unáhlených“ činů. Jak se dnes zdá, byly to asi už tehdy obavy mylné a vyčerpaná a nekompromisním americkým prezidentem Reaganem udolaná Moskva byla donucena a připravena k evakuaci Střední Evropy. Jakou cenu požadovala a nakonec asi i získala, se možná jednou dovedí až příští generace. Havel byl a je asi idealistickým naivkou, ale je to člověk nebojácný, slušný, poctivý a přímý a hlavně – nikdy nebyl komunistou. Vsadil bych se, že se s ním jednou přijde rozloučit tolik potentátů, kolik jich Praha ještě nikdy neviděla. - Kronika se ani slovem nezmiňuje o skupině kolem generála Lorence a jí připraveném vyprovokování studentského pochodu Prahou a o předem připraveném zásahu policie, který měl uspišit pohyb proti ustrnulým Husákovým a Jakešovým zkamenělinám na Hradčanech, ovšem v intencích Moskvy a Gorbačovovy perestrojky. Ani neupozorňuje, že dosazení Havla za presidenta bylo čarou přes rozpočet oné skupiny kolem generála Lorence a tedy proti pouze jí „přípustným“ změnám zaperestrojkovanou Moskvou požadovaným.

Kroniku sametové revoluce si bude lze vypůjčit v obsáhlé knihovně Sokola Sydney.

FREE LOAN CAR

All Vehicle Servicing & Repairs!

Daniel Chermak. Owner and Technical Director

We Wash & Vacuum Your Car!

209 Pittwater Rd, Manly

Ph: 9976 3255 Also open Saturdays 7.30 - 12pm

**SOKOLSKÁ RESTAURACE
V NÁRODNÍM DOMĚ JE DOČASNĚ
UZAVŘENA.**

**POKUD MÁTE ZÁJEM
O PROVOZOVÁNÍ RESTAURACE
PODEJTE PÍSEMNOU ŽÁDOST
S UVEDENÍM KVALIFIKACE
A ZKUŠENOSTÍ V TOMTO OBORU
NA ADRESU:**

**Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan
Cres, Frenchs Forest NSW 2086**

WHAT'S ON IN OUR SOKOL

Sport:

Aerobics: Every Tuesday night 8.00 pm.
Nohejbal: RING JERRY Mob. 0407 940 570 EVENINGS ONLY
Volejbal: Young team: RING DANIEL 0402 477 744
Friday team: Every Friday night 8 pm
Saturday team: Saturday afternoons 4.30 pm on the dates advertised on the pages of this issue.

Children: Call Jane 0438 014 125

Other sport activities: Any time by arrangement to fit-in with the above.
FOR HALL BOOKINGS RING MIREK Mob. 0413 021 305

Restaurant / Dining:

Our restaurant is temporarily closed from 1/12/2008 while we are looking for suitably qualified and experienced people capable of running and managing it properly. PLEASE SEND WRITTEN APPLICATIONS TO Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Cres, Frenchs Forest 2086

FOR ALL ENTERTAINMENT AND SOCIAL EVENTS WATCH OUT FOR ANNOUNCEMENTS IN "VĚSTNÍK", SPECIAL ADVERTISING OR OUR WEBSITE:

www.sokolsydney.com

LIBRARY: Friday 8pm to 9 pm February to November

Roční předplatné Věstníku

Za 6 čísel \$ 25.00

Ceny reklam ve Věstníku

(6 čísel / 1 číslo)

Celá stránka \$ 240.00 / 100.00
Polovina stránky \$ 120.00 / 50.00
Třetina stránky \$ 80.00 / 33.00
Čtvrtina stránky \$ 60.00 / 25.00

VĚSTNÍK

Sokol Sydney Ltd

If undeliverable return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

